

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

Sayı : E-33735898-010.99-310997

29.01.2021

Konu : Mevzuat Değişikliği

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASINA
MEŞRUTİYET MAH. KARANFİL SK. HİSAR APT. 28 18 ÇANKAYA / ANKARA

Kamu yayım hizmetleri ve sivil toplum örgütleri, ziraat odaları, tarımsal danışmanlık şirketleri, serbest tarım danışmanlarınca yerine getirilecek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak; ilke ve kural belirleme, strateji ve program geliştirme, yönlendirme, özendirme, sınav, sertifikalandırma, belgelendirme, görev ve sorumluluk tanımlama, izleme, değerlendirme, denetim ve yaptırım uygulama görevleriyle ilgili usul ve esaslarla, tarımdan girdi alan ve tarıma girdi veren kuruluşların ticari faaliyetleri çerçevesinde yapacakları çiftçi bilgilendirme faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri de kapsayan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik 08/09/2006 tarihinden itibaren yürürlüktedir.

Yönetmelik kapsamında 2007 yılında Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri ile Eğitim Hizmetleri Uygulama Esasları yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu Yönetmelikte 2009 ve 2010 yıllarında tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimiyle ilgili düzenlemelerde değişiklik yapılmış ve 2010 yılında eğitim şartı kaldırılmıştır. Bu düzenlemeye bağlı olarak Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi Uygulama Esasları yürürlükten kaldırılarak Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Sınavı Uygulama Esasları yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu mevzuat kapsamında bu güne kadar yaklaşık 18 bin kişiye tarım yayıncısı/danışmanı sertifikası, 1.800 kişi ve kuruluşa tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilmiştir. Ayrıca yetkilendirilen ve sertifikalandırılan kişi ve kuruluşlar tarafından sunulan tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri 2009 yılından itibaren desteklenmektedir. Destekleme kapsamında bugüne kadar yaklaşık 750 bin çiftçiye hizmet sunulmuştur.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 2006 ve desteklemenin başladığı 2009 yılında bugüne kadar uygulamada elde edilen kazanımlar kapsamında çeşitli değişiklik önerileri yapılan çalıştay, seminer veya toplantı gibi etkinliklerde dile getirildiği gibi yazılı olarak da Başkanlığımıza bildirilmektedir. Bu çerçevede adı geçen Yönetmeliğin ve buna bağlı olarak diğer mevzuatın revize edilmesi Başkanlığımızca değerlendirilmektedir.

Sözü edilen mevzuatta değişikliklerin yapılmasından önce Başkanlığımızca; tarımsal danışmanlık sisteminin sorunlarının ve aksayan noktalarının katılımcı ve şeffaf bir yaklaşımla tespiti, sistemin geliştirilmesi, günümüz danışmanlık ve yayım ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirilmesi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde görev alan kişi ve kuruluşların kapasitelerinin artırılması, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak amacı ile ilgili tüm paydaşların katkı, görüş ve önerilerinin alınması amaçlanmaktadır. Gelecek görüşler ve öneriler doğrultusunda

508 / 3.01.2021

Belge Doğrulama Kodu : UITCINQN

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Gayret Mah. Bankacılar Sokak No: 10 Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0312) 315 65 55

KEP: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet Soner
TANIŞIK
Mühendis

Başkanlığımız ilgili mevzuatın değiştirilmesi ile ilgili gerekli çalışmaları yapacak olup; ekte gönderilen formun doldurularak görüş ve önerilerinizin 19.02.2021 tarihine kadar Başkanlığımıza yazılı olarak ve mehmet.soner@tarimorman.gov.tr mail adresine bildirilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Sürur KIR
Bakan a.
Başkan V.

Ek:

- 1 - Görüş ve Değerlendirme Formu (1 sayfa)
- 2 - Yönetmelik (8 sayfa)
- 3 - Tebliğ (7 sayfa)
- 4 - Uygulama Esasları (16 sayfa)
- 5 - Sınav Yönerge (7 sayfa)

Dağıtım:

Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanlığına
Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği
Genel Müdürlüğüne
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğine
Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Merkez
Birliğine
TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİNE
KIZILAY MAH. SÜMER 2 CAD. BAYRAKTAR
APT. 19 13 ÇANKAYA / ANKARA
Türk Veteriner Hekimler Birliğine
TÜRKİYE TARIMSAL SÜT ÜRETİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİNE
MUSTAFA KEMAL MAH. 2127 CAD. MENEKŞE
APT. 14 1 ÇANKAYA / ANKARA
Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne
(Ziraat Fakültesi Dekanlığı)
TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK
HİZMETLERİ DERNEĞİNE
MEŞRUTİYET CAD NO 26/12 ÇANKAYA
ANKARA
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASINA
MEŞRUTİYET MAH. KARANFİL SK. HİSAR
APT. 28 18 ÇANKAYA / ANKARA
Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliğine
Sakarya Caddesi 30/2 Kızılay/ANKARA
Türkiye Sulama Kooperatifi Merkez Birliğine
SINIRLI SORUMLU TÜRKİYE HAYVANCILIK
KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİNE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : UITCINQN

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Gayret Mah. Bankacılar Sokak No: 10 Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0312) 315 65 55

KEP: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet Soner

TANIŞIK

Mühendis

KIZILAY MAH/SEMT MENEKŞE 2 CAD.
MÜNİRE KULOĞLU İŞ HANI 35 24 ÇANKAYA /
ANKARA
TÜRKİYE ARI YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ
BİRLİĞİNE
Kızılay Mah. İzmir 2 Cad. Yüce-san Apt. No:42
ÇANKAYA / ANKARA
TARIMSAL BAL ÜRETİCİLERİ MERKEZ
BİRLİĞİNE
1308 Cadde NO:14/2 Aşağı Öveçler ÇANKAYA /
ANKARA
Veteriner Fakültesi Dekanlığına

Belge Doğrulama Kodu : UITCINQN

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-ebys>

Gayret Mah. Bankacılar Sokak No: 10 Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0312) 315 65 55

KEP: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Mehmet Soner
TANIŞIK
Mühendis

Yönetmelik, Uygulama Esasları, Tebliğ geneli üzerinde görüş ve değerlendirme	Teklif	
Yönetmelik, Uygulama Esasları, Tebliğ maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
1.		
2.		
3.		

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİNİN DÜZENLENMESİNE DAİR
YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, tarımsal işletme sahiplerinin bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, kamu yayım hizmetleri ve sivil toplum örgütleri, ziraat odaları, tarımsal danışmanlık şirketleri, serbest tarım danışmanlarıca yerine getirilecek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak; ilke ve kural belirleme, strateji ve program geliştirme, yönlendirme, özendirme, eğitim, sertifikalandırma, belgelendirme, görev ve sorumluluk tanımlama, izleme, değerlendirme, denetim ve yaptırım uygulama görevleriyle ilgili usul ve esasları, tarımdan girdi alan ve tarıma girdi veren kuruluşların ticari faaliyetleri çerçevesinde yapacakları çiftçi bilgilendirme faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- c) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Başkanlık: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığını,
- ç) İl teknik komitesi: Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen Tarımsal Yayım ve Danışmanlık İl Teknik Komitesini,
- d) Kamu dışı yayım hizmetleri: Sivil toplum örgütleri tarafından tarımsal işletmelerin, tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak herhangi bir ücret talep edilmeksizin yürütülen tarımsal yayım hizmetlerini,
- e) Kamu yayım hizmetleri: İlgili mevzuat çerçevesinde Bakanlık merkez teşkilatı, bağlı kuruluşlar ve taşra teşkilatları tarafından tarımsal işletmelerin, tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak yürütülen tarımsal yayım hizmetlerini,
- f) Merkez teknik komitesi: Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Merkez Teknik Komitesini,
- g) (Değişik:RG-11/3/2009-27166) Meslek kuruluşları: Bu Yönetmelik çerçevesinde sertifikalandırılan kişilerden tarımla ilgili fakülte mezunlarının üye oldukları meslek odalarını, lise, ön lisans ve lisans mezunlarının üye oldukları meslek derneklerini ve üyelerinin tamamı tarımla ilgili lise, ön lisans, lisans mezunlarından olup, tarımsal alanda faaliyet gösteren vakıfları,
- ğ) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Serbest tarım danışmanı: Kendi nam ve hesabına çalışarak suretiyle tarımsal işletmelere, sivil toplum örgütlerine ve tarımdan girdi alan kuruluşlara tarımsal danışmanlık hizmeti sunan, yetki belgesi sahibi kişileri,
- ı) Sivil toplum örgütleri: Tarımsal alanda faaliyet gösteren kooperatif, birlik, dernek ve vakıflar ile gönüllü kuruluşları,
- i) Tarım danışmanı: Sivil toplum örgütlerinde, ziraat odalarında ve tarımsal danışmanlık şirketlerinde istihdam edilen veya tarımsal danışmanlık hizmeti yürütmek üzere kendi nam ve hesabına çalışan ve bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,
- j) Tarımsal danışmanlık dernekleri/vakıfları: Sivil toplum örgütlerinden, sadece tarım danışmanı istihdam etmek suretiyle danışmanlık hizmeti vermek üzere tarımsal işletme sahiplerince, ilgili mevzuata göre kurulan dernekleri/vakıfları,
- k) Tarımsal danışmanlık hizmetleri: Sivil toplum örgütleri, ziraat odaları, tarımsal danışmanlık şirketleri ve serbest tarım danışmanlarıca tarımsal işletmelerin, tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak ücret karşılığında yürütülen hizmetleri,
- l) Tarımsal yayım ve danışmanlık: Tarımsal işletme sahiplerinin, tarımsal üretim, işleme ve pazarlama sürecinin bütün aşamalarında karşılaştıkları problemler ve bunların birbirleriyle ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendilerine geliştirilen teknolojileri kullanılmak suretiyle, bu problemleri çözebilecek bilgi ve beceri kazandırılmasını ve kırsal alanda yaşam standardının yükseltilmesini amaçlayan tarımsal işletme sahiplerinin eğitimi, yayım, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetlerini,
- m) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Tarımsal yayım ve tarımsal danışmanlık sertifikası: Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetini yerine getirecek olan kişilere yapılacak sınavda başarılı olmalarını müteakip Bakanlık tarafından verilecek belgeyi,
- n) Tarımsal danışmanlık şirketi: Tarımsal işletmelere, sivil toplum örgütlerine, ziraat odalarına ve tarımdan girdi alan kuruluşlara tarımsal danışmanlık hizmeti sunmak üzere kurulan ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen tüzel kişileri,
- o) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi: Bu Yönetmelikte belirlenen şartları yerine getiren kişi ve kuruluşların tarımsal danışmanlık hizmeti verebileceklerini belirten belgeyi,
- ö) Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak; bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan işletmeyi,
- p) (Ek:RG-11/3/2009-27166) ⁽¹⁾ (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimi eğitici belgesi (EK-5): Bakanlık tarafından düzenlenen eğitimcilerin eğitimi sonunda başarılı olan bakanlık personeline verilen belgeyi,
- r) Tarımsal yayım ve danışmanlık sistemi: Tarımsal işletme sahiplerinin; tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanması amacıyla faaliyet gösteren ve bu Yönetmelikte belirtilen kişi ve kuruluşlardan oluşan çoğulcu sistemi,
- s) Tarım yayımcısı: Bakanlık merkez teşkilatı, bağlı kuruluşlar ve taşra teşkilatlarında yayım hizmeti görevini yürüten ve bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,
- ş) Üretici örgütleri: Sivil toplum örgütlerinden tarımsal amaçlı kooperatifler, yetiştirici birlikleri, üretici birlikleri ve bunların üst birliklerini,
- t) Ziraat odaları: İlgili Kanuna göre kurulmuş olan ve çiftçilerin üye oldukları meslek kuruluşlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Yayım/Danışmanlık Faaliyetlerinin Programlanması, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi,
Araştırma-Yayım-Çiftçi Bağlantısının Güçlendirilmesi

Tarımsal yayım/danışmanlık faaliyetlerinin programlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 5 –(1) Tarımsal yayım/danışmanlık hizmetlerinin programlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar aşağıda

belirtilmiştir.

a) Yayım/danışmanlık hizmetlerinin planlanmasında, kaynakların etkin ve verimli biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla, Bakanlık tarafından meslek kuruluşları ve tarımsal yayım/danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların katkılarıyla ulusal yayım politikası ve stratejisi belirlenir.

b) Ulusal düzeyde yayım politikası ve stratejilerine uygun olarak yayım/danışmanlık sistemi içerisinde yer alan kişi ve kuruluşların öncelikli çalışma alanlarını belirleyecek ulusal yayım programı hazırlanır.

c) İl yayım/danışmanlık programları, ilde bulunan yayım/danışmanlık kişi ve kuruluşların programlarını kapsar. Ülkesel yayım programı doğrultusunda belirlenmiş hedeflere ulaşmak üzere yıllık olarak hazırlanan il yayım/danışmanlık programı, Bakanlık, meslek kuruluşları ve tarımsal yayım/danışmanlık hizmeti sunan kuruluşların katkılarıyla yayımdan sorumlu ildeki birimin koordinatörlüğünde hazırlanır ve Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe konulur.

d) Bakanlık kuracağı sistemle, kamu ve kamu dışı yayım ve danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların hizmetlerinin kalitesini ve verimliliğini artırmak amacıyla, izleme ve değerlendirme yapar/yaptırır.

Araştırma-yayım-çiftçi bağlantısının güçlendirilmesi

MADDE 6 –(1) Bakanlık, tarımsal araştırma, yayım ve eğitim fonksiyonlarını yerine getiren kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamaya yönelik tedbirleri alır, gerekli koordinasyonu sağlar. Tarımsal işletme sahiplerinin sorunlarının araştırmacılara iletilmesini, bulunan çözümler ile yeni teknolojilerin tarımsal işletme sahiplerine aktarılmasını sağlamak ve bilgi alışverişinde bulunmak üzere, ulusal, bölgesel ve il düzeyinde çalışmalar yapar.

(2) Bakanlık bu çalışmalara tarımsal yayım/danışmanlık sisteminde yer alan kişi ve kuruluşların aktif katılımını sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

(Değişik bölüm başlığı:RG-31/3/2010-27538)

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Komiteleri, Çiftçi Eğitim Merkezlerinin Oluşumu, Çalışma Usul ve Esasları ve Görevleri

Tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesinin oluşumu

MADDE 7 –(1) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Merkez Teknik Komitesi; Bakanlığın yayımdan sorumlu birimin bağlı olduğu Bakan Yardımcısının başkanlığında, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığından ilgili daire başkanı ve ilgili daire başkanlığından bir temsilci, Bakanlık hizmet birimlerinden Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Hayvancılık Genel Müdürlüğü, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü ile Strateji Geliştirme Başkanlığından en az daire başkanı düzeyinde olmak üzere birer temsilci, Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcisi, tarımsal amaçlı kooperatif merkez birliklerinin, yetiştirici birlikleri merkez birliklerinin, üretici birlikleri merkez birliklerinin her birinden üye sayısı en fazla danlardan birer temsilci, Ankara'da bulunan ziraat ve veteriner fakültelerinden birer temsilci, üye sayısı en fazla dan iki meslek odasından birer temsilci, üye sayısı en fazla dan meslek derneği temsilcisi ve tarım danışmanlarını temsilen bir tarım danışmanı olmak üzere toplam yirmi iki üyeden oluşur.

(2) Mazeretsiz olarak üst üste iki kere toplantıya katılmayan (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) komite üyelerinin üyeliği düşer ve ilgili kurunca yerlerine yenileri görevlendirilebilir.

(3) Komite, Bakan onayı ile oluşturulur, komite üyeliklerinde meydana gelen değişiklikler aynı usule tabidir.

(4) İhtiyaç duyulması durumunda diğer kamu ve kamu dışı kuruluşlardan komiteye temsilci davet edilebilir. Ancak toplantılara bu şekilde katılanların oy hakkı bulunmaz.

Tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesinin çalışma usul ve esasları

MADDE 8 – (1) Merkez Teknik Komitesinin çalışma usulü aşağıda belirtilmiştir.

a) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Merkez Teknik Komitesi altı ayda bir toplanır. Komite başkanı gerekli gördüğü hallerde komiteyi çağırma hakkına sahiptir. Başkanın katılmadığı hallerde, toplantıya Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı başkanlık eder.

b) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Komitenin sekreteryaya hizmetleri Başkanlıkça yürütülür.

c) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Toplantı gündemi Başkanlık tarafından katılımcıların önerileri alınarak oluşturulur. Komite Başkanının onayını müteakip toplantıdan en az on beş gün önce üyelere bildirilir.

ç) Komite, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla toplanır ve kararlarını toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği durumunda başkanın oyu belirleyici olur.

d) Komite kararları imzalandıktan sonra, onay gerektiren kararlar, on iş günü içerisinde Bakan onayına sunulur. Alınan kararlar onayı müteakip sekreteryaya tarafından ilgili birimlere ulaştırılır.

e) Komite bünyesinde, il teknik komitelerinin verdiği cezalara ilişkin itirazları karara bağlamak üzere, 5 kişilik bir disiplin komisyonu oluşturulur. Komisyon gerekli durumlarda sekreteryaya tarafından toplantıya çağılır.

Tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesinin görevleri

MADDE 9 – (1) Merkez Teknik Komitesinin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Ulusal düzeyde tarımsal yayım/danışmanlık politikası ve stratejilerini belirlemek, tarımsal yayım/danışmanlık sisteminde yer alan kuruluşların öncelikli çalışma alanlarına ilişkin tavsiyelerde bulunmak, alınacak kararlara ve çalışmalara ilgili tarafların etkin katılımını sağlamak,

b) Tarımsal yayım/danışmanlık sisteminde yer alan kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak,

c) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını takip etmek, gerekli hallerde değiştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak,

ç) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların hizmet sözleşmesi imzalayabilecekleri asgari ve azami tarımsal işletme sayılarını ve tarımsal üretim alanlarını belirlemek,

d) İl teknik komitelerince bildirilen konularda görüş oluşturmak,

e) Yazarların veya yayın evlerinin başvuruları halinde yayımların/danışmanların mesleki faaliyetlerinde kullanılmak üzere kitaplarla ilişkin tavsiye karar almak,

f) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Çiftçi eğitim merkezlerinin kuruluşları hakkında Bakanlığa görüş bildirmek,

g) İhtiyaç duyulması halinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla görev yapmak üzere çalışma grupları oluşturmak.

Tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesinin oluşumu

MADDE 10 –(1) İl teknik komitesi; İl Müdürlüğün başkanlığında, şube müdürleri, il müdürlüğünde görevli iki tarımsal yayım uzmanı, varsa ilde bulunan ziraat, veteriner fakültelerinden birer temsilci, il'den sorumlu tarımsal amaçlı araştırma enstitülerinden birer temsilci, İl Ziraat Odası Başkanı, ilde bulunan tarımsal amaçlı kooperatif birliklerinin, yetiştirici birliklerinin, üretici birliklerinin her birinden üye sayısı en fazla danlardan birer temsilci, üye sayısı en fazla dan iki meslek odasından birer temsilci ve üye sayısı en fazla dan (Değişik ibare:RG-18/2/2020-31043) meslek derneği temsilcisi ve tarım danışmanlarını temsilen bir tarım danışmanından oluşur.

(2) İhtiyaç duyulması durumunda ilde bulunan diğer kamu ve kamu dışı kuruluşlardan komiteye temsilci davet edilebilir. Ancak toplantılara bu şekilde katılanların oy hakkı bulunmaz.

(3) Teknik komite Valilik onayı ile oluşturulur, komite üyeliklerine ilişkin değişiklikler aynı usule tabidir. Komite üyelerinin isim ve kurumlarını

belirtir listenin bir örneği Bakanlığa gönderilir.

Tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesinin çalışma usul ve esasları

MADDE 11 – (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾

(1) II Teknik Komitesinin çalışma usulü aşağıda belirtilmiştir.

a) Komite dört ayda bir dağan, komite başkanının gerekli gördüğü hallerde dağanüstü toplanır. Başkanın katılmadığı hallerde toplantıya ilgili Şube Müdürü Başkanlık eder.

b) Mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayan komisyon üyelerinin üyeliği düşer ve ilgili kurumca yerlerine yenileri görevlendirilir.

c) Komitenin sekretaryaya hizmetleri ilgili Şube Müdürlüğü tarafından yürütülür.

ç) Toplantı gündemi il müdürlüğü tarafından katılımcıların önerileri alınarak oluşturulur, komite başkanının onayını müteakip toplantıdan en az on beş gün önce üyelere bildirilir.

d) Merkez Teknik Komitesinin önerileri öncelikli olarak gündeme alınır.

e) Komite üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve kararların toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alır. Oyların eşitliği durumunda Başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır. Kararlar on gün içerisinde Bakanlığa gönderilir. Alınan kararlar il sekretaryası tarafından ilgili birimlere ulaştırılır.

f) II Teknik Komitesinde aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılacak görüşme ve oylamaya hakkında karar alınacak kuruluşun temsilcisi katılmaz.

Tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesinin görevleri

MADDE 12 – (1) II Teknik Komitesinin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Faaliyet gösteren kamu dışı yayım, tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar tarafından sunulan tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin kalitesinin ve etkinliğinin artırılması için çalışmalar yapmak, haksız rekabeti ve üreticinin zarar görmesini önleyici tedbirlerin alınmasını sağlamak.

b) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.

c) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını takip etmek, gerekli gördüğü hallerde değiştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak.

ç) Kamu, kamu dışı yayım, tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların öncelikli çalışma alanlarına ilişkin tavsiyelerde bulunmak, alınacak kararlara ve çalışmalara ilgili tarafların etkin katılımını sağlamak.

d) Faaliyet gösteren kamu dışı yayım, tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların bu Yönetmelik hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespiti halinde Yönetmelik kapsamında yer alan cezaları vermek.

e) Faaliyet gösteren kamu, kamu dışı yayım, tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların çalışma alanlarına ilişkin tavsiyelerinde, Bakanlık tarafından belirlenmiş konuya ilişkin teknik talimatları dikkate almalarını sağlamak.

f) Faaliyet gösteren kamu dışı yayım, tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşları tarafından yayım ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla sunulacak projelerin hazırlanması ve uygulanmasına destek olmak.

g) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Bakanlığa tarımsal yayım ve danışmanlık konularında verilen görevleri yerine getirmek.

Tarımsal yayım ve danışmanlık eğitim merkezleri

MADDE 13 – (Mülga RG-31/3/2010-27538)

Çiftçi eğitim merkezleri

MADDE 14 – (1) Kamu, kamu dışı yayım/tarımsal danışmanlık şirketleri ve üniversiteler tarafından çiftçi eğitim merkezleri kurulabilir.

(2) Bakanlık daha fazla tarımsal işletme sahibinin bu hizmetlerden yararlanması amacıyla bu kuruluşlarla işbirliği yapar ve gerektiğinde bu kuruluşları destekler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(Değişik bölüm başlığı:RG-31/3/2010-27538)

Snav, Sertifikalar, Sertifikaların Vize Edilmesi, Yetki Belgesi

Snav (Değişik başlık:RG-31/3/2010-27538)

MADDE 15 – (1) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(2) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(3) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(5) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(6) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(7) (Mülga RG-31/3/2010-27538)

(8) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Snav Bakanlığın belirleyeceği esaslar dahilinde merkezi olarak gerçekleştirilir. (Ek cümle:RG-18/2/2020-31043) Snav başvuruları elektronik ortamdan ya da İl Müdürlüğünden yapılır.

(9) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Snav 100 üzerinden değerlendirilir. Geçer not 70 dir.

(10) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Sınava ve sınav sonuçlarına itirazlar, Bakanlığın belirleyeceği süreler içerisinde yapılır, değerlendirilir ve sonuçlandırılarak ilgilie bildirilir.

(11) Yapılan sınavlar sonucunda başarılı olanlara bu Yönetmeliğin Ek-1 ve Ek-2 sinde örneği yer alan sertifikalar verilir.

Sertifikalar

MADDE 16 – (1) Sertifikaların verilmesine ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Kamuda görev yapmaktaki iken yapılacak sınavda başarılı olanlardan; tarımsal alanda lise ve ön lisans düzeyinde eğitim almış olanlara teknisyen/tekniker tarım yayımcısı, tanımla ilgili fakülte ve dört yıllık meslek yüksek okul mezunlarına tarım yayımcısı sertifikası verilir. Bunlardan fakülte ve dört yıllık meslek yüksek okulu mezunu tarım yayımcısı sertifikasına sahip olanlardan, en az üç yıl süreyle yayım hizmetlerinde görev yapanlara uzman tarım yayımcısı sertifikası verilir.

b) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Kamuda görev yapmayan ve yapılacak sınavda başarılı olanlardan; tarımsal alanda lise ve ön lisans düzeyinde eğitim almış olanlara teknisyen/tekniker tarım danışmanı sertifikası, tanımla ilgili fakülte ve dört yıllık meslek yüksek okul mezunlarına tarım danışmanı sertifikası verilir. Bunlardan fakülte ve dört yıllık meslek yüksek okulu mezunu tarım danışmanı sertifikasına sahip olanlardan, en az üç yıl süreyle danışmanlık hizmetlerinde görev yapanlara uzman tarım danışmanı sertifikası verilir.

c) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Kamu görevlerinden ayrılan kişilere önceden sahip oldukları tarım yayımcısı sertifikasına karşılık gelen tarım danışmanı sertifikası, kamuda görev alan kişilere, önceden sahip oldukları tarım danışmanı sertifikasına karşılık gelen tarım yayımcısı sertifikası verilir.

ç) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Sınavda başarılı olanlara mezun olduğu bölümde sertifika verilir. Mezuniyet belgelerinde bölüm

belirtilmeyen kişiler için ise, sertifika bölümü çalıştığı alan veya transkriptleri esas alınarak Başkanlıkça belirlenir. Mezun olduğu fakültenin başka bir bölümünde en az beş yıl süreyle bilfiil çalıştığını belgelendirenlerin talep etmesi ve Başkanlıkça da uygun görülmesi halinde, bir defaya mahsus olmak üzere çalıştığı bölümde sertifika verilir. Ancak bu kişilerin tekrar mezun oldukları bölümde sertifika alma hakkı saklıdır. Her bir kişi sadece bir bölüme ait sertifika alabilir.

d) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Tarımla ilgili lisans mezunu olanlardan en az üç yıl süreyle Bakanlık merkez, bağlı kuruluş ve taşra teşkilatlarında tarımsal yayım hizmetlerinde çalıştıklarını belgelendirenlere sınavda başarılı olmalarını müteakip uzman tarım yayımcısı sertifikası verilir.

e) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Tarımla ilgili lisans mezunu olanlardan en az üç yıl süreyle tarımsal danışmanlık hizmeti verdiklerini belgelendirenlere sınavda başarılı olmalarını müteakip uzman tarım danışmanı sertifikası verilir.

f) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Tarımla ilgili lisans mezunu olanlardan, en az üç yıl süreyle Bakanlık merkez, bağlı kuruluş ve taşra teşkilatlarında tarımsal yayım hizmetlerinde çalışmış olanlardan, emekli veya istifa etmiş olanlara, durumlarını belgelendirmek suretiyle, sınav katılarak başarılı olmaları durumunda uzman tarım danışmanı sertifikası verilir.

g) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Yurt dışında tarımla ilgili okullardan mezun olup diplomasının denkliği Yüksek Öğretim Kurulu tarafından kabul edilene sınavda başarılı olmalarını müteakip sahip olduğu diplomasının karşılığı olan sertifika verilir.

ğ) (Ek:RG-11/3/2009-27166) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Talep etmeleri halinde tarım politikası ve yayım anabilim dalında veya tarımsal yayım konusunda doktora ve üzeri akademik kariyere sahip kişiler, tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimi eğitici belgesine sahip kişiler ile tarımla ilgili lisans mezunu olup Bakanlık il müdürlüklerinde en az on yıl süre ile asaleten il müdürlüğü, çiftçi eğitim ve yayım şube müdürlüğü/koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürlüğü ve ilçe müdürlüğü yapmış olduğunu belgelendirenlere sınav katılmaksızın bu Yönetmeliğin Ek-5'inde örneği yer alan ve eğitimlerine ve bölünlerine uygun "Tarım Yayımcısı/Danışmanı Sertifikası" verilir.

h) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Tarımla ilgili lisans mezunu olup, tarımla ilgili lisansüstü eğitimini tamamlayanlara sınavda başarılı olmaları koşuluyla, talep etmeleri ve Başkanlıkça uygun görülmesi halinde lisans üstü eğitimini tamamladığı bölümde sertifika verilir.

ı) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Bu Yönetmelik hükümleri kapsamında tarım yayımcısı/danışmanı sertifikası verilen kişilerin sertifika almak için gerekli koşulları taşımadığının sonradan ortaya çıkması durumunda verilen sertifika iptal edilir.

Sertifikaların vize edilmesi

MADDE 17 – (Mülga RG-21/4/2020-31106)

Tarımsal danışmanlık yetki belgesi

MADDE 18 –(1) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslar dahilinde tarım danışmanı istihdam eden üretici örgütlerine, ziraat odalarına, tarımsal danışmanlık demeklerine/vakıflarına, tarımsal danışmanlık şirketlerine ve serbest tarım danışmanlarına bu Yönetmeliğin Ek-4'ünde örneği bulunan tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilir.

(2) Yetki belgesi verilen kişi ve kuruluşlar bu yetkilerini bir başka kişi ve kuruluşa devredemezler.

(3) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Tarımsal danışmanlık yetki belgesi sahibi kişi ve kuruluşlardan üç yıl süreyle tarımsal danışmanlık hizmeti yapmayanların, danışmanlık hizmeti sunmaktan vazgeçenlerin ve bu Yönetmelik hükümlerine uymayanların tarımsal danışmanlık yetki belgeleri iptal edilir. Bu kişi ve kuruluşlardan 3 yıl süreyle tarımsal danışmanlık hizmeti yapmayanlar ve danışmanlık hizmeti sunmaktan vazgeçenler 1 yıl süreyle, 28 inci madde kapsamında ceza alanlar ise 5 yıl süreyle tarımsal danışmanlık yetki belgesi talebinde bulunamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tarım Yayımcısının/Danışmanının Görevleri

Tarım yayımcısının/danışmanının görevleri

MADDE 19 – (1) Tarım yayımcısının/danışmanının görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Üretimin her aşamasında göreviyle ilgili konularda tarımsal işletme sahiplerine veya hizmet verdiği diğer birimlere gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak, gerektiğinde ilgili mevzuata uygun tarımsal uygulamalar yapmak,

b) Bitkisel ve hayvansal üretime yönelik sürdürülebilir üretim teknikleri konusunda her türlü bilgi ve yeni teknolojinin hedef kitleye ulaştırılmasını sağlamak,

c) Çevrenin, doğal kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin korunması için tarımsal işletme sahiplerini ve hedef kitleyi bilgilendirmek,

ç) Tarımsal işletmelerin daha rekabetçi bir yapıya kavuşturulması ve etkin bir şekilde ürün ve hizmet pazarına yönelmelerine katkıda bulunmak,

d) İşletme ekonomisi yayım/danışmanlığı yapmak, gerekli tavsiyelerde bulunmak,

e) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ İşletmelerin ekonomik analizleri, gelişim planlamaları, iş ve sermaye verimliliğinin iyileştirilmesi ve aile işletmelerine özgü sorunlar, ev ekonomisi, mekanizasyon ve bitkisel çoğaltım materyalleri ve tohumluk üretimi konularında yayım/danışmanlık yapmak,

f) Tarımda çalışanların mesleklerini daha iyi yapmaları için, gerekli kişisel gelişim ve girişimcilik eğitimlerini yapmak,

g) Görevli olduğu konularla ilgili olarak düzenlenecek eğitimlere katılmak,

ğ) Yayım/danışmanlık faaliyetlerinde basılı, sesli ve görüntülü kitle yayım vasıtalarından yararlanmak ve bunları hazırlamak ve hazırlanmasına katkıda bulunmak,

h) Tarımsal yayım ve danışmanlık faaliyetleriyle ilgili veri toplamak, kayıt tutmak,

ı) Tarımsal üretimi kayıt ve kontrol altına alacak belgelerin düzenlenmesini sağlamak,

i) Üretici örgütlenmesi konusunda çalışmalar yapmak.

j) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Güvenilir gıda arzına yönelik bilgilendirme faaliyetinde bulunmak,

k) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Bakanlık tarafından tarımsal danışmanlık hizmetinin yürütülmesi ile ilgili verilen görevleri yerine getirmek.

ALTINCI BÖLÜM

Tarım Yayımcılarının Çalışma Esasları ve Sorumlulukları

Tarım yayımcılarının çalışma esasları ve sorumlulukları

MADDE 20 – (1) Tarım yayımcılarının çalışma esasları ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) Tarım yayımcıları sahip oldukları sertifikalara uygun yayım hizmetlerinde görevlendirilir.

b) Bir ilde ve ilçede, hangi sertifikaya sahip, kaç tarım yayımcısı çalıştırılacağı, ilin tarımsal, sosyal ve ekonomik koşulları dikkate alınarak Bakanlık tarafından belirlenir.

c) Bakanlık tarafından yürütülen iç veya dış kaynaklı yayım bileşeni olan tüm projelerin yayım hizmetleri tarım yayımcıları tarafından yürütülür.

ç) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Merkezde Bakanlığın yayımla ilgili birimlerinde, il ve ilçelerde yayım ile ilgili görevlerde tarım yayımcıları görev yapar. Ancak bu özellikle personel bulunmadığı durumda yetkili birim amirinin onayı ile diğer personel görevlendirilir.

d) Tarım yayımcıları görevlerini tarafsız olarak ve mesleki etik kuralları çerçevesinde yerine getirir.

e) Tarım yayıncıları, tarımsal işletme sahipleri ile ilgili her türlü bilgiyi gizlilik içinde saklamakla yükümlüdür. Ancak yasal olarak bildirilmesinin zorunlu olduğu durumlar ile tarımsal işletme sahipleri tarafından açıklanmasında bir sakınca olmadığı yazılı olarak beyan edilen bilgiler için bu bilgileri gizli tutmak zorunluluğu yoktur.

f) Tarım yayıncıları, tarımsal işletme sahiplerinden hizmetleri karşılığında herhangi bir ad altında kişisel olarak ücret talep edemez.

g) Bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen tarım yayıncıları/uzman tarım yayıncıları kendi meslek gruplarına ait yürürlükteki hukuki düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Sunacak Kişi ve Kuruluşlar, Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Sunacak Kişi ve Kuruluşların Çalışmalarına ve Sorumluluklarına İlişkin Esaslar

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini sunacak kişi ve kuruluşlar

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde tarımsal danışmanlık hizmetlerini sunabilecek kişi ve kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Bünyelerinde danışman istihdam eden üretici örgütleri ve ziraat odaları,

b) Tarımsal danışmanlık demekleri/vakıfları,

c) Tarımsal danışmanlık şirketleri,

ç) Serbest tarım danışmanları.

(2) (Ek:RG-11/3/2009-27166) Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesine sahip olmayan kişi ve kuruluşlar tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti veremez. Aksi durumda yetkili kişilerce Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini sunacak kişi ve kuruluşların çalışmalarına ve sorumluluklarına ilişkin esaslar

MADDE 22 – (1) Tarımsal danışmanlık hizmetlerini sunacak kişi ve kuruluşların çalışmalarına ve sorumluluklarına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Tarımsal danışmanlık hizmetini sunacak kişi ve kuruluşlar, sözleşme imzaladıkları tarımsal işletme sahiplerinin ve kuruluşlarının listelerini ve bu listelerde olacak değişiklikleri il müdürlüğüne bildirir.

b) Danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletme sahiplerinin ve kuruluşlarının danışmanlık şirketleri ve serbest tarım danışmanları ile yapacakları hizmet sözleşmeleri Bakanlık tarafından hazırlanacak örnek esas alınarak suretiyle taraflarca imzalanır.

c) Tarımsal danışmanlık hizmetini sunacak kişi ve kuruluşlarının ortakları, üyeleri ve çalışanları diğer danışmanlık kuruluşlarında herhangi bir görev alamaz.

ç) Serbest tarım danışmanları, tarımsal danışmanlık şirketleri ve üretici örgütlerinde hizmet sözleşmesi karşılığında çalışan danışmanlar tarımsal girdilerin satışını veya reklamları yapamaz. Tarımsal danışmanlık şirketlerinin ortakları arasında tarımsal girdi ticaretinde bulunan şirketlerin sahibi veya ortağı bulunamaz.

d) Serbest tarım danışmanları, tarımsal danışmanlık şirketleri ve üretici örgütlerinde hizmet sözleşmesi karşılığında çalışan danışmanlar eğitimlerine uygun meslek kuruluşlarına kayıtlı olmak zorundadır.

e) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar istihdam ettikleri danışmanların Bakanlık ve diğer kuruluşlar tarafından düzenlenecek eğitimlere katılmalarını sağlamakla yükümlüdür.

f) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar yayım ve danışmanlık hizmetleri sırasında hiçbir şekilde siyasi propaganda yapamaz.

g) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların çalışanları, tarımsal işletme sahipleri/kuruluşlarla ilgili öğrendikleri her türlü bilgiyi gizlilik içinde tutmakla yükümlüdür. Ancak yasal olarak bildirilmesinin zorunlu olduğu durumlar ile tarımsal işletme sahibi tarafından açıklanmasında bir sakınca olmadığı yazılı olarak beyan edilen bilgiler için gizlilik zorunluluğu yoktur. Gizlilik yükümlülüğü, tarımsal işletme sahipleri ve kuruluşlarla olan sözleşmenin bitiminden sonra da devam eder.

ğ) Tarımsal danışmanlık şirketleri ve serbest tarım danışmanları, mesleki faaliyetlerini tanıtmak amacıyla meslek icrasına yönelik mevzuata aykırı olmamak üzere ilan verme, basılı yayın hazırlama ve dağıtma, tabela ve afiş kullanımı, elektronik araçlar, internet ve medya yoluyla tanıtım ve bilgilendirme çalışması yapabilir. Ancak tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarında kullanılan ifadeler; mesleki etik kurallarına ters düşen, mesleğin itibarını zedeleyen, yanlış bilgilendirmeye yol açacak nitelikte değildir. Bu çalışmalarda yer alan ifadeler teknik olarak çalışma alanına giren konularda ve objektif olarak kontrol edilebilir nitelikte olmak zorundadır.

h) Tarımsal danışmanlık şirketleri ve serbest tarım danışmanları sözleşme imzaladıkları tarımsal işletme sahiplerinin ve kuruluşlarının işlerini başkalarına devredemez.

ı) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar, sözleşmenin sona ermesi veya feshedilmesi halinde görev konusu ile ilgili her türlü kayıtlı bilgi, belge ve dokümanı üç yıl süreyle muhafaza etmek ve tarımsal işletme sahibi veya kuruluşun talebi halinde ilgili kişi veya kuruluşa vermek zorundadır. Ancak tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar, sözleşmenin tarımsal işletme sahibi, kuruluş veya üretici örgütünün sözleşmeden kaynaklanan sorumluluklarını yerine getirmemesi nedeniyle feshedildiği durumlarda bu yöndeki talepleri reddedebilir.

i) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar hizmet sözleşmelerinin imzalanmasında Merkez Teknik Komite tarafından belirlenen tarımsal işletme sayıları ve üretim alanları ile ilgili sınırlamalara uymak zorundadır.

j) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların hizmetleri karşılığında tarımsal işletme sahiplerinden sözleşmede yer alan hususlara ait olanlar dışında herhangi bir ücret almaları yasaktır.

k) Bakanlık, belirlenecek faaliyet konularında ve bölgelerde, bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlardan tarımsal danışmanlık hizmeti satın alabilir.

l) Tarım danışmanları/danışmanlık şirketleri çiftçiye tavsiyelerini yazılı olarak yaptıklarını belgelemek zorundadır. Hatalı tavsiye, uygulama ve görevi ihmal etmeleri durumunda, çiftçilerin uğrayacağı zararlardan tavsiyeyi yapan tarım danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar sorumludur.

m) Bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen tarım danışmanları ve uzman tarım danışmanları kendi meslek gruplarına ait yürürlükteki hukuki düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Denetim, Cezalar, Cezaların Uygulanması, Cezalar İle İlgili Yasaklara Uymama

Denetim

MADDE 23 – (1) (Değişik:RG-31/3/2010-27538) Bakanlık, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin bu Yönetmelik ve ilgili mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları belirleyeceği esaslara uygun olarak denetler.

Cezalar

MADDE 24 – (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlara, bu Yönetmeliğe aykırı davranışları nedeniyle verilecek cezalar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Uyarı: Yukarıda belirtilen kişi ve kuruluşlara, mesleğin yürütülmesinde daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.
b) Kınama: Yukarıda belirtilen kişi ve kuruluşlara, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunu yazı ile bildirilmesidir.
c) Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması: Yukarıda belirtilen kişi ve kuruluşların altı aydan az, bir yıldan fazla olmamak üzere, geçici olarak danışmanlık faaliyetinden alıkonulmasıdır.
ç) Sertifikanın/yetki belgesinin iptali: Yukarıda belirtilen kişi ve kuruluşların, yetki belgelerinin ve sertifikalarının bir daha geri verilmemek üzere alınarak, danışmanlık faaliyeti yapmalarına izin verilmemesidir.

Uyarı cezası

MADDE 25 – (1) Uyarı cezası aşağıdaki durumlarda verilir.

- a) Tarımsal işletme sahiplerinin ve sözleşme yapılan kuruluşların tarımsal danışmanlık faaliyetleri ile ilgili işlerine karşı kayıtsız ve ilgisiz kalmak.
b) (Mülga RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾
c) Çalıştığı tarım danışmanlarının, mesleğin vakar ve onuru ile bağdaşmayan işler yapmasına neden olmak veya bilerek izin vermek veya bu eyleme göz yummak.
ç) Diğer tarım danışmanları veya kamu dışı yayım ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşlar hakkında, ilgili kuruluşlara asılsız ihbar veya şikayette bulunmak.
d) Bakanlıkça istenen bilgi, belge, program ve raporları il müdürlüğüne vermemek.
e) Yukarıda sayılanlar dışında, mesleğin vakar ve onuruna aykırı davranışlarla, hizmetin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunmak.

Kınama cezası

MADDE 26 – (1) Kınama cezası, aşağıdaki durumlarda verilir.

- a) Üç yıllık bir dönem içinde uyarı cezası gerektiren eylemleri ikinci kez yapmak.
b) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Bakanlıkça yayımlanan, genelge, yönerge ve teknik talimat hükümlerine aykırı olarak, meslek disiplini bozucu hareketlerde bulunmak.

c) Yazılı hizmet sözleşmesi yapmadan iş kabul etmek.

ç) Başka meslek mensupları veya kamu dışı yayım ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşlar ile sözleşmesi bulunan tarımsal işletme sahiplerine bilerek iş önermek ve diğer tarım danışmanları veya kamu dışı yayım ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşlar hakkında olumsuz yorumlarda bulunmak.

d) Görev ve sorumluluk almadan, diğer tarım danışmanlarının veya kamu dışı yayım ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşların sorumluluğundaki işlerle ilgili görüş bildirmek, uygulamaları hakkında tarımsal işletme sahiplerine karşı olumsuz eleştiriler yapmak.

e) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlayacak şekilde, Bakanlık tarafından belirlenen sınırların üzerinde tarımsal işletme sahipleri ve kuruluşları ile sözleşme imzalamak.

f) Kasit olmaksızın gerekli özen ve titizlik yeterince gösterilmeden, Bakanlık düzenlemelerine ve ilan olunmuş norm ve standartlara aykırı olarak sözleşme imzalamak.

g) Bakanlıkça yayımlanan diğer hukuki düzenlemelere ve zorunlu meslek kararlarına uymamak.

Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması cezası

MADDE 27 – (1) Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması cezası aşağıdaki hallerde verilir.

a) Üç yıllık bir dönem içinde kınama cezası gerektiren eylemleri ikinci kez yapmak.

b) Görevlerini yürütürken mesleki tarafsızlığın korunabilmesi için, mesleki karar ve tavsiye verme özgürlüğünü tehlikeye sokacak kurum kuruluş ve kişiler ile ilişki kurmak.

c) Bu Yönetmelikte belirtilen tarımsal girdilerin alımı ve satışıyla ilgili ticari faaliyet yasağına uymamak.

ç) Hizmet sözleşmeleri ile ilgili olarak, Bakanlık düzenlemelerindeki ilke ve kurallara kasten aykırı davranmak.

d) Bu Yönetmelikte belirtilen gizlilik yükümlülüğüne uymamak.

e) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Sahip bulunmayan unvanları ve yetkileri kullanmak,

f) (Ek:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Tarımsal danışmanlık hizmetleri ile ilgili resmi kurumlara gerçeğe aykırı beyanda bulunmak.

Sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezası

MADDE 28 – (1) Sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezası aşağıdaki hallerde verilir.

a) Beş yıllık dönem içinde iki defa sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması cezası ile cezalandırıldıktan sonra bu cezayı gerektiren eylemi yeniden işlemek.

b) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesi sırasında, meslek dolayısıyla işlenen suçlardan dolayı taksirli suçlar hariç olmak üzere altı aydan fazla hapis cezası ile cezalandırılmış olmak.

c) Danışmanlık sertifikasının/yetki belgesini herhangi bir şekilde bir başkasına kullanılmak üzere kullanmak.

ç) Başka tarım danışmanlarının ve danışmanlık hizmeti veren kuruluşların ad ve unvanlarını kullanarak sözleşme imzalamak ve hizmet vermek.

d) Tarım danışmanlığı sertifikası veya yetki belgesinin alınması koşullarının taşınmadığının sonradan ortaya çıkması veya bu koşulları sonradan kaybetmiş olmak.

Cezaların uygulanması

MADDE 29 – (1) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Cezalar II Teknik Komitesi ve Başkanlık tarafından verilir.

(2) (Değişik:RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ II Teknik Komiteleri tarafından verilen cezalara itiraz mercii Merkez Teknik Komitesidir. Merkez Teknik Komitesinin ve Başkanlığın aldığı kararlar kesindir.

(3) Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması ve sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezasını alan kişi veya kuruluşlar, yapmış oldukları sözleşmeleri, cezanın kesinleşme tarihinden itibaren 15 gün içerisinde faaliyet gösterdiği ildaki il müdürlüğüne teslim eder. II müdürlüğü bu durumu tarımsal işletme sahiplerine bildirir.

(4) Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması ve sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezasının, kesinleşmesinden sonra bu kişi ve kuruluşlar iş kabul edemezler. Önlem olarak sertifikalar ve yetki belgeleri geri alınır.

Cezalar ile ilgili yasaklara uymama

MADDE 30 –(1) Sertifikanın/yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması ve sertifikanın/yetki belgesinin iptali cezasını alanlar, bu yasakların gereklerini cezanın tebliğini müteakip en geç bir hafta içerisinde yerine getirirler. Bu gerekleri yerine getirmeyenler hakkında Bakanlık tarafından Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Veren Kişi ve Kuruluşların ve Danışmanlık Hizmeti Alan Tarımsal İşletmelerin Sahiplerinin Desteklenmesi

Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşların ve danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin sahiplerinin

desteklenmesi

MADDE 31 –(1) Bakanlık, ülkenin tarımsal yayım/danışmanlık sisteminin etkin ve verimli bir yapıya kavuşmasını temin etmek amacıyla tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşları destekleyebilir.

(2) Bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilmiş tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin sahiplerine veya üretici örgütlerine yönelik olarak Bakanlık tarafından yayım ve danışmanlık desteklemeleri yapılabilir.

(3) Kamu dışı yayım ve danışmanlık kuruluşlarının desteklenmesi ile desteklemelerin doğrudan danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin sahiplerine ve üretici örgütlerine yapılması durumunda gerekli başvuru belgeleri, destekleme miktarları, destekleme şekilleri 5488 sayılı Kanun kapsamında belirtilir.

ONUNCU BÖLÜM

Kamu Dışı Yayım ve Bilgilendirme Faaliyetlerine İlişkin Esaslar

Kamu dışı yayım ve bilgilendirme faaliyetlerine ilişkin esaslar

MADDE 32 –(1) Tarımdan girdi alan ve tarıma girdi veren kuruluşlar ile kamu dışı yayım hizmeti sunacak kuruluşların yapacakları tarımsal bilgilendirme faaliyetleri ile ilgili esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Bu kuruluşlardan tarımdan girdi alan ve tarıma girdi veren kuruluşların yapacakları bilgilendirme faaliyetleri, satın alacakları ürün veya sattıkları girdi ile sınırlıdır. Bilgilendirme faaliyetleri tarafsızdır, bilgilendirme esnasında başka kurum ve kuruluşlarla karşılaştırma yapılmaz.

b) Kamu dışı yayım hizmeti sunacak kuruluşların gerçekleştirecekleri bilgilendirme faaliyetleri kuruluşlarına ilişkin hukuksal düzenlemelerde belirtilen konularla sınırlıdır.

c) (Değişik: RG-31/3/2010-27538) Söz konusu kuruluşların bilgilendirme faaliyetlerinde görevlendirecekleri personel, sınava katılarak, bu Yönetmelikte belirtilen danışmanlık sertifikalarını alabilir.

ç) Söz konusu kuruluşlar, yapacakları eğitim programlarına ilişkin bilgileri il müdürlüğüne teslim eder.

d) Tarımdan girdi alan kuruluşlar, bilgilendirme faaliyetlerini bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen serbest tarım danışmanları veya tarımsal danışmanlık şirketlerinden danışmanlık hizmeti olarak gerçekleştirebilirler.

e) Tarıma girdi veren kuruluşlar bilgilendirme faaliyetlerini gerçekleştirirken bu Yönetmelik çerçevesinde yetkilendirilen serbest tarım danışmanları ve tarımsal danışmanlık şirketlerinden danışmanlık hizmeti alamaz ve bunlarla ticari ilişkiye giremez.

f) (Ek: RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾ Bilgilendirme faaliyetleri Bakanlık talimatlarına uygun olarak yapılır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (Mülga RG-31/3/2010-27538)

GEÇİCİ MADDE 2 – (Mülga RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾

GEÇİCİ MADDE 3 – (Mülga RG-31/3/2010-27538)

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek: RG-31/3/2010-27538)

Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihe kadar verilmiş olan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi Düzenleme Yetki Belgeleri iptal edilmiştir. Verilmiş olan yetki belgeleri Bakanlığa gönderilir. Yetki belgesi kapsamında düzenlenmiş olan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi ve sınavı ile ilgili her türlü bilgi, belge ve defter, eğitime katılan kursiyerlerin dosyaları, sertifika suretleri ve diğer belgeleri arşivlemek üzere buldukları yerdeki Bakanlık İl Müdürlüklerine teslim edilir. Söz konusu belgelerden yetki belgesinin Bakanlığa, diğer her türlü bilgi ve belgenin ise Bakanlık İl Müdürlüklerine bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içerisinde teslim edilmesi zorunludur. Ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış olan eğitimler devam eder. Yapılacak sınavda başarılı olan kişilerin hakları korunur.

Geçiş sürecinde sertifikaların uyumu

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek: RG-8/11/2012-28461)⁽²⁾

1/11/2012 tarihinden önce verilen tarım yayıncısı/danışmanı sertifikalarından bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayanlar, takip eden ilk vize işleri sırasında bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Aksi durumda sertifikalar vize edilmez.

Süresinde vize ettirilmeyen sertifikalar

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek: RG-6/7/2018-30470)

(1) Süresinde vize ettirilmeyen ve geçerliliğini kaybeden sertifikaların sahipleri, bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren bir yıl içinde, bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten sonraki bir yıl da dâhil olmak üzere, başvuru tarihinden en fazla üç yıl öncesine kadar tarımsal konularda iki eğitime katıldıklarına dair katılım belgelerini ibraz ettikleri takdirde sertifikaları vize edilir. Bu şekilde vize edilen sertifikalarda, sertifikanın verilmiş tarihi olarak vize tarihi esas alınır.

Geçerliliğini kaybeden belgeler/sertifikalar

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek: RG-21/4/2020-31106)

(1) 10/3/2020 tarihinden önce süresinde vize ettirilmeyen ve geçerliliğini kaybeden tarımsal yayım ve danışmanlık eğitimi eğitici belgesi ile tarım yayıncısı/danışmanı sertifikasına sahip kişiler yeniden belge/sertifika almak istediğinde sınava girmek zorundadır.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (Değişik: RG-18/2/2020-31043)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

(1) 11/3/2009 tarihli ve 27166 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik değişikliği ile (ö) bendinden sonra gelmek üzere (p) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

(2) Bu değişiklik 1/11/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yönetmeliğin ekleri için tıklayınız

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
8/9/2006	26283
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı

1	11/3/2009	27166
2	31/3/2010	27538
3	8/11/2012	28461
4	6/7/2018	30470
5	18/2/2020	31043
6	21/4/2020	31106

**TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİNE DESTEKLEME
ÖDEMESİ YAPILMASI HAKKINDA TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2020/35)**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar**

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Tebliğ, tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminin çoğulcu, etkin ve verimli bir yapıya kavuşmasını sağlamak üzere tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların desteklenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Tebliğ, destekleme kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti verecek tarım danışmanları ile kuruluşlar ve sorumlulukları, desteklemeye başvuracak kişi ve kuruluşlar, başvuru iş ve işlemleri, destekleme ödemesi kriterleri, desteklemelerin denetimine ilişkin görev ve yetkiler, desteklemenin geri alınması ve desteklemeden yararlanamayacaklar ile cezai sorumluluklara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Tebliğ, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 9 uncu ve 23 üncü maddeleri, 5/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar ile 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) AKS belgesi: İl/ilçe müdürlüğü onaylı AKS’den alınan belgeyi,
- b) Arıcılık kayıt sistemi (AKS): Etiketlenmiş ve tanımlanmış kovanlara ait bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, izlendiği ve raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,
- c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ç) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğünü,
- d) Banka şubesi: T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Şube Müdürlüklerini,
- e) Başkanlık: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığını,
- f) Bilgi sistemi (TYDBİS): Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Bilgi Sistemini,
- g) Çiftçi: Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir üretim dönemi veya yetiştirme devresinde tarımsal üretim yapan gerçek ve tüzel kişileri,
- ğ) Çiftçi kayıt sistemi (ÇKS): 27/5/2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliği ile oluşturulan ve çiftçilerin kimlik, arazi ve ürün bilgileri ile tarımsal desteklemelere ilişkin bilgilerin de kayıt altına alındığı veri tabanını ve buna bağlı kayıt sistemlerini,
- h) ÇKS belgesi: Tarımsal işletmelerin 2020 veya 2021 yılı üretim sezonu bilgilerini içeren, il/ilçe müdürlüğü onaylı ÇKS’den alınan belgeyi,
- ı) Hayvan kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanlarını,
- i) Hayvan pasaportu: Bakanlıkça belirlenen hayvana ait bilgileri içeren il/ilçe müdürlüğü veya yetkilendirilmiş kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen imzalı belgeyi,
- j) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüklerini,
- k) İl teknik komitesi: Yönetmelik ile her ilde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık il teknik komitesini,
- l) Kuruluş: TYDD kapsamına alınan ziraat odası ve üretici örgütlerini,
- m) Merkez Teknik Komitesi: Yönetmelik ile merkezde oluşturulan tarımsal yayım ve danışmanlık merkez teknik komitesini,
- n) Organik tarım bilgi sistemi (OTBİS): Organik tarım yapan çiftçi, arazi, ürün, hayvansal üretim ve sertifika bilgilerinin bulunduğu Bakanlıkça oluşturulan veri tabanını,
- o) Serbest tarım danışmanı: Kendi nam ve hesabına çalışmak suretiyle tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan, Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılan ve Uygulama Esaslarına göre yetkilendirilen kişileri,
- ö) Sertifika: Yönetmelik hükümlerine göre tarımsal danışmanlık hizmetini yerine getirecek olan kişilere verilen tarım danışmanı sertifikasını,
- p) SGK: Sosyal Güvenlik Kurumunu,
- r) Sivil toplum örgütleri: Tarımsal alanda faaliyet gösteren kooperatif ve birlikleri,
- s) Su ürünleri kayıt sistemi: Su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı ve destekleme ödemelerinin uygulandığı, izlendiği, raporlandığı, Çiftçi Kayıt Sisteminin bir alt bileşeni olan kayıt sistemini,
- ş) Su ürünleri yetiştiricilik belgesi: Su ürünleri üretim faaliyetinde bulunan yetiştiricilere Bakanlık Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen belgeyi,
- t) Tarım danışmanı: Sivil toplum örgütlerinde, ziraat odalarında istihdam edilen veya tarımsal danışmanlık hizmeti yürütmek üzere kendi nam ve hesabına çalışan ve Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,
- u) Tarımsal danışmanlık hizmetleri: Sivil toplum örgütleri, ziraat odaları ve serbest tarım danışmanlarınca tarımsal işletmelerin; tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak ücret karşılığında yürütülen hizmetleri,
- ü) Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak, bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünlerinin üretimini için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak işleme, depolama, muhafaza ve pazarlamaya yönelik faaliyetlerde bulunan işletmeyi,
- v) Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği (TYDD): Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara, sunduğu tarımsal danışmanlık hizmeti için ödenen desteği,
- y) Uygulama Esasları: Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Uygulama Esaslarını,
- z) Ücret hesap pusulası: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 37 nci maddesi kapsamında düzenlenen pusulayı,
- aa) Üretici örgütleri: Yetki belgesine sahip, tarımsal amaçlı kooperatifler, yetiştirici ve üretici birlikleri ile bunların üst birliklerini,
- bb) Yerleşim yeri adresi: 23/11/2006 tarihli ve 2006/11320 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliğine göre sürekli kalma niyetiyle oturlan yeri,
- cc) Yetki belgesi (TDYB): Yönetmelikte belirlenen şartları yerine getiren kişi ve kuruluşların tarımsal danışmanlık hizmeti verebileceklerini belirten tarımsal danışmanlık yetki belgesini,
- çç) Yönetici: Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlarda tarımsal danışmanlık faaliyetlerinin yürütülmesini sağlayan, lisans ve lisansüstü mezun kişiyi,
- dd) Yönetmelik: 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliği,

ee) Ziraat odaları: 15/5/1957 tarihli ve 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununa göre kurulmuş, çiftçilerin üye oldukları ve yetki belgesine sahip meslek kuruluşlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Hizmetine İlişkin Genel Hükümler

Tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler ve sorumlulukları

MADDE 5 – (1) Destekleme kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler aşağıdaki koşulları sağlamak zorundadır:

- ÇKS'ye ve/veya hayvan kayıt sistemine ve/veya örtü altı kayıt sistemine ve/veya su ürünleri kayıt sistemine ve/veya arıcılık kayıt sistemine ve/veya hayvan kayıt sistemine ve/veya OTBİS'e kayıtlı olmak.
- Aşağıdaki kriterlerden en az birini sağlamak:
  - Örtü altında en az iki dekar alanda üretim yapmak.
  - Bağ-bahçede en az on dekar alanda üretim yapmak.
  - Tarla ziraatında; kuruda en az yüz dekar veya yarısından fazlası kuru olmak kaydıyla kuru ve sulu toplam en az yüz dekar, suluda en az elli dekar alanda üretim yapmak.
  - Hayvancılıkta; süt sığırılığı yapan işletmelerde en az onu sağmal olmak kaydıyla en az yirmi baş sığır, besi sığırılığı yapan işletmelerde en az yirmisi erkek hayvan olmak kaydıyla en az elli baş sığır ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde en az yüz küçükbaş hayvana sahip olmak.
  - Ancılıkta en az elli adet arı kolonisine sahip olmak.
  - Su ürünleri üretim tesisine sahip olmak.
  - Kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde; yumurta üretiminde 5000 adet, et üretiminde 10.000 adet ve üzeri kapasitede yetiştiricilik yapmak.
  - Organik tarım alanında, (1), (2), (3), (4), (5) ve (7) numaralı alt bentlerde belirtilen işletme büyüklüklerinin yarısına sahip olmak.
- Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğ kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alacak tarımsal işletmeler, inceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeleri ibraz edilmek üzere hazır bulundurmakla sorumludur.

Tarımsal yayım ve danışmanlık desteğinden yararlanacak kişi ve kuruluşlar, bunların sorumlulukları, tarımsal danışmanlık hizmeti ve giderler

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında aşağıdaki kişi ve kuruluşlar tarımsal yayım ve danışmanlık desteğinden yararlanabilir:

- Ek-8'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları.
- Tarım danışmanı istihdam eden ziraat odaları ve üretici örgütleri.
- (2) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların sorumlulukları aşağıdadır:
  - Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, Başkanlıkça hazırlanan hizmet sözleşmelerini esas alarak tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalar. Sözleşme imzalanırken vekâlet kabul edilmez.
  - Hizmet sözleşmelerinin her sayfası taraflarca paraflanır, son sayfa imzalanır ve sözleşme süresi en az on iki aydır.
  - Tarımsal danışmanlık hizmeti; Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğde yer alan hükümler doğrultusunda sunulur.
  - 2019 yılı TYDD kapsamında olan tarımsal işletmelerin sözleşmeleri 31/12/2021 tarihini kapsıyorsa sözleşmeleri geçerli olur, kapsamıyorsa 1/1/2021-31/12/2021 tarihleri arasında kapsayacak şekilde yenilenir. Bu Tebliğın yayımlandığı tarihten sonra yapılacak sözleşmeler 1/1/2021-31/12/2021 tarihleri arasında kapsayacak şekilde düzenlenir.
  - Bakanlıkça, bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan TYDD'nin bu Tebliğde belirtilen hükümler doğrultusunda geri alınmasına karar verilmesi durumunda, TYDD olarak alınan tutar ilgili hesaba yatırılmak suretiyle iade edilir.
  - İnceleme ve denetlemelerde Bakanlık yetkililerinin istediği bilgi ve belgeler ibraz edilmek üzere hazır bulundurulur.
  - Tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesinin, mücbir sebeplerden dolayı tek tarafı veya karşılıklı feshedilmesi durumunda, bu durum on beş gün içerisinde il/ilçe müdürlüğüne bildirilir.
  - Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluştaki tarım danışmanı, ölüm, sürekli hastalık, doğal afetler, evlilik, boşanma, eğitim durumu, tutukluluk hali, askeri yükümlülüğü yerine getirme, sertifikasının geçici iptali veya sertifikasının iptali, serbest tarım danışmanı yetki belgesi başvurusu yapma ve kamuda görev alma sebepleri dışında değiştirilemez. Bu sebeplerden dolayı tarım danışmanının görevinden ayrılması halinde tarımsal işletmeye Ek-8'deki tabloya göre hizmet verebilecek tarım danışmanı on beş gün içinde ikame edilir ve ikame edilen tarım danışmanına ait bilgi/belgeler ile Ek-3'te yer alan TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/Kuruluşun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmal on beş gün içerisinde il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Yeni tarım danışmanı bilgileri, sistem üzerinde işlendikten sonra bir hafta içerisinde ilçe müdürlüğü tarafından il müdürlüğüne, iki hafta içerisinde ise il müdürlüğü tarafından Başkanlığa bildirilir.
  - Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluştaki tarım danışmanı; (g) bendinde belirtilen sebeplerden dolayı, bu Tebliğde belirtilen on iki aylık hizmet sunumu içerisinde ölüm hali hariç bir defadan fazla değiştirilemez.
  - Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti verecek olan tarım danışmanının sertifika türü ve sertifika bölümü bilgileri tarımsal danışmanlık hizmeti vereceği işletme tipi Ek-8'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümleri tablosuna uygun olur. Akdeniz ve Ege Bölgelerinde bitkisel üretim yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunan ziraat odası ve üretici örgütlerinde Bitki Koruma bölümü sertifikaya sahip en az bir tarım danışmanı istihdam edilir. 2019 yılı TYDD kapsamında kuruluştaki istihdam edilen ve hâlihazırda tarımsal danışmanlık hizmeti sunan tarım danışmanları bu hükümlerin dışındadır.
    - Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kuruluş ile tarım danışmanı arasında imzalanacak olan hizmet sözleşmelerinin süresi yirmi dört aydan az olamaz. 2019 yılı TYDD kapsamında istihdam edilen tarım danışmanlarının kuruluşlarda istihdamı asıldır. Doğum izni kullanan tarım danışmanı yerine istihdam edilen kişiler bu hükümün dışındadır.
    - Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanı tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet etmek zorundadır.
    - TYDD'den faydalanan ziraat odası ve üretici örgütlerinde bu Tebliğın uygulama süresince yönetici istihdam etme şartı aranmaz.
    - Tarımsal danışmanlık hizmeti veren kişi ve kuruluşlar; tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilen tarımsal işletmelere, men edildiği süre boyunca TYDD kapsamında hizmet sunamaz.
    - Bu Tebliğın uygulama süresince tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluştaki tarım danışmanının hizmet sunduğu ve kesinleşen Ek-3'te yer alan TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/Kuruluşun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İcmaldeki tarımsal işletmelerde meydana gelen eksilmelerin % 20'yi geçmemesi koşulu ile Uygulama Esaslarında belirlenen azami işletme sayısı esas alınarak TYDD'ye konu olmayan diğer tarımsal işletmeler ile sözleşme imzalanarak tarımsal danışmanlık hizmeti sunulabilir. Bu tarımsal işletmeler TYDD'ye konu edilemez.

(3) Kişi ve kuruluşun sunacağı tarımsal danışmanlık hizmetleri ile ilgili hususlar aşağıdadır:

- Tarımsal danışmanlık hizmeti sunacak serbest tarım danışmanları ile kuruluşlar ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları Yönetmelik, bu Tebliğ ve Uygulama Esaslarında belirlenen görevleri yerine getirir. İl teknik komitesi Uygulama Esaslarında belirlenen işletme kontrol sıklıklarını bu Tebliğın uygulama süresince geçerli olmak üzere en fazla yüzde elli oranında azaltabilir.

b) Uygulama Esasları kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar ile çiftçiler arasında imzalanan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlar, her bir faaliyette bir defadan az olmamak üzere demonstrasyon, tarla günü, çiftçi toplantısı, çiftçi inceleme gezisi düzenler. Danışmanın yıllık planında yer alacak bu faaliyetler il/ilçe müdürlüğü koordinasyonunda gerçekleştirilir. Bu faaliyetlerden tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşun tüm üyeleri faydalanabilir. Bu faaliyetler için düzenlenecek belgeler ile faaliyetlerin izlenmesinde kullanılacak formlar Başkanlıkça belirlenir. Bu faaliyetlerin konuları seçilirken il yayım programları dikkate alınır.

c) İl/ilçe müdürlüğü, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanlarına Bakanlık uygulamaları hakkında eğitim verebilir.

ç) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları Bakanlık uygulamaları hakkında çiftçileri bilgilendirir.

d) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanı ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanları tarımsal işletmelerce üretilen tarımsal ürünlerin dijital ortamda pazarlanması amacıyla Bakanlığımız tarafından yönetilen Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) hakkında çiftçileri bilgilendirir ve çiftçinin ürününü DİTAP üzerinden satması konusunda yönlendirme yapar ve gerekli desteği sağlar.

(4) Tarımsal danışmanlık hizmeti giderleri aşağıdaki kalemlerden oluşur:

a) Personel giderleri.

b) Büro giderleri.

c) Malzeme giderleri.

ç) Diğer giderler.

d) Ziraat odası ve üretici örgütlerine ödenen TYDD'nin tamamı sadece tarım danışmanı ücreti, ücrete bağlı vergi ve sigorta giderleri olarak kullanılır, tarımsal danışmanlık faaliyetinin diğer giderleri kuruluş kaynaklarından karşılanır. Her bir tarım danışmanının aylık ücreti, ücrete bağlı vergi ve sigorta giderleri toplamı en az üç bin sekiz yüz otuz üç Türk Lirası'dır.

(5) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluş, hizmet giderlerini karşılamak üzere hizmet sunduğu tarımsal işletmelerden Yönetmelik hükümlerine uymak şartıyla ücret talep edebilir. Tarımsal işletmelerden tahsil edilen bu ücret veya ödenen TYDD için tarımsal işletmeler adına serbest meslek makbuzu veya fatura düzenlenir.

(6) Bitkisel üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının işletme danışmanlığı kapsamında yapacağı görevler aşağıda belirtilmiştir:

a) Bakanlık görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Sertifikalı tohum, fidan ve fide kullanımı ile birlikte, yörenin ekolojik yapısına uygun çeşit seçimini, modern sulama sistemlerini ve alternatif tarımsal üretimi teşvik etmek, organik tarım-iyi tarım uygulamaları gibi sürdürülebilir ve çevreye duyarlı tarım yöntemlerinin yaygınlaşmasını sağlamak.

c) Toprak analizi sonuçlarına göre gübre kullanımı konusunda tarımsal işletmeleri bilgilendirmek, uygulama yapmak ve özendirme.

ç) Tarımsal desteklemeler, kredi ve hibeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyelerinin işletme ve arazi kontrollerini gerçekleştirerek il/ilçe müdürlüğüne iletmek.

d) Bitki ve çevre sağlığının korunması konusunda işletmeleri bilgilendirmek.

(7) Hayvansal üretim yapan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının işletme danışmanlığı kapsamında yapacağı görevler aşağıdadır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyeleri ile ilgili anket, gözlem ve veri toplama işlerini yapmak ve sonuçlarını il/ilçe müdürlüklerine ulaştırmak.

b) Tarımsal desteklemeleri takip ederek bunlarla ilgili bilgi vermek, yönlendirmek, teşvik etmek, gerektiğinde proje hazırlamak, hizmet sunduğu tarımsal işletmeler veya görev yaptığı kuruluşun üyelerinin işletme ve hayvan tespitlerini yaparak il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.

ç) İl/ilçe müdürlüğü kontrolünde uygun eğitim durumu, yeterli donanım ve teknolojik altyapı var ise hayvanlara küpe takip veri girişinde bulunmak ve hayvan kayıt sistemine ilişkin bilgilerin sağlıklı tutulmasında yetiştiriciye yardımcı olmak.

ç) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla salgın hastalık durumunda il/ilçe müdürlüğüne bildirimde bulunmak, konulan kordon, tecrit, dezenfeksiyon, karantina ve duyuru gibi idari ve fenni tedbirlerin alınmasına yardımcı olmak, bu konuda alınan kararları uygulamak.

d) Eğitim durumunun uygun olması ve ilgili mevzuatın şartlarını sağlamak kaydıyla il/ilçe müdürlüğü tarafından verilen talimatla, hastalık teşhisi için biyolojik madde (tüberkülin, mallein ve benzeri) uygulama çalışmalarında bulunmak ve hayvan sağlığı ile ilgili acil durumlarda (hayati tehlike durumunda) ilk müdahaleyi yaparak hasta sahibini yönlendirmek.

e) Su ürünleri üretimi yapan işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanları (a) ve (b) bentlerinde belirtilen görevlerden sorumludur.

(8) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların hizmet verebileceği il ve ilçe sınırları ile ilgili hususlar aşağıdadır:

a) Üretici örgütleri; buldukları il/ilçe sınırları dâhilinde yetkilendirilmiş birimleri aracılığı ile tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

b) Ziraat odaları; ilgili mevzuatına uygun olarak buldukları ilçe veya hizmet verdiği çiftçilerin bulunduğu ilçe sınırları dâhilinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

c) Serbest tarım danışmanları sadece buldukları il sınırları içerisinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinde bulunabilirler.

Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların denetlenmesi

MADDE 7 – (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların denetlenmesi ile ilgili hususlar aşağıdadır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların denetlenmesi için ilde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü, ilçede ilçe müdürü başkanlığında üç kişilik bir denetleme komisyonu oluşturulur. Komisyonun oluşumunda, varsa tarım yayımcısı sertifikasına sahip olan kişiler öncelikli olmak üzere Bakanlık teknik personeli görevlendirilir.

b) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları; şikâyet, ihbar gibi olağan dışı durumlarda yapılacak denetimler hariç birinci ve ikinci dilim ödeme işlemi gerçekleşmeden önce, bu Tebliğin uygulama süresince altı ayda bir olmak üzere yılda en az iki defa denetler.

c) Komisyon, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşları, Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğe göre denetleyerek denetim raporu düzenler.

ç) İl müdürlüğünde koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan komisyon, il müdürü kararı ile ilçelerde de ayrıca denetleme yapabilir.

d) Komisyon veya komisyon tarafından görevlendirilecek ve en az iki teknik elemandan oluşan heyet, denetlenen kişi ve kuruluşun tarımsal danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmelerin en az % 25'i ile görüşme yapar ve tutanak düzenler. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların bürosunun bulunduğu ilçe sınırları dışında, hizmet alan tarımsal işletmeler için ilçeler arası koordinasyon sağlanmak suretiyle tarımsal işletmenin bulunduğu il/ilçe komisyon veya komisyon tarafından görevlendirilecek heyet tarafından görüşmeler yapılır. Yapılan çiftçi görüşmelerinde memnuniyetsizlik oranı % 20 ve üzerinde olduğunda ceza işlemleri uygulanır.

e) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun denetlemesinde; Ek-9'da yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Hizmetleri Denetleme Formu ve Ek-10'da yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Hizmetleri Denetleme Raporu kullanılır. Bakanlık, bu form ve rapor üzerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

f) Denetim sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların durumları il teknik komitesinde görüşülüp, Yönetmelik ve Uygulama Esasları ile bu Tebliğde belirtilen hususlar dikkate alınarak karara bağlanır. Bu kararlara itiraz, Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre yapılır.

g) Bu Tebliğde öngörülen sürede denetleme işlemi tamamlanmayan veya denetleme sürecinde haklarında olumsuz rapor tutulan kişi ve kuruluşların TYDD ödemeleri il müdürlüğünün talebi ile denetleme süreci sonuçlanmaya kadar Başkanlıkça durdurulur.

ğ) Başkanlık; üzerinde idari, adli soruşturma bulunan kişi ve kuruluşların TYDD ödemelerini durdurur, hakkında şikâyet bulunan kişi ve kuruluşların TYDD ödemelerini durdurabilir. Ödemesi durdurulan bu kişi ve kuruluşlara, idari ve adli işlemler sonuçlanana ve on iki aylık hizmet sunumu tamamlanana kadar ödeme yapılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru İşlemleri, Belgeler ve Ödeme

Başvuracak kişi ve kuruluşlar ile istenecek belgeler

MADDE 8 – (1) Tarımsal işletmeler ile imzalanan sözleşmelerine istinaden 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişi ve kuruluşlardan yetki belgesine sahip olan ya da bu Tebliğin yayımlandığı tarihten itibaren yedi gün içinde il/ilçe müdürlüğüne eksiksiz olarak yapılan başvurular sonucu yetki belgesi alan kişi ve kuruluşlar TYDD'ye başvurabilir.

(2) TYDD'ye başvuracak kişi ve kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili kişiler aşağıdadır:

- a) Ziraat odası başkanı.
- b) Birlik başkanı.
- c) Kooperatif başkanı.
- ç) Serbest tarım danışmanı.

(3) Başvuru sırasında istenecek belgeler aşağıdadır:

- a) Ek-1'de yer alan TYDD Başvuru Formu ve Taahhütname ile Ek-2'de yer alan TYDD Başvurusunda Bulunan Kişi/Kuruluşa Ait Bilgi Formu.
- b) Uygulama Esaslarında belirtilen hükümler doğrultusunda düzenlenecek ve bir tarım danışmanının hizmet sunacağı tarımsal işletme sayısı

c) Her tarımsal işletme için, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlarla yapılan tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi.

ç) Serbest tarım danışmanı, ziraat odası ve üretici örgütlerinin SGK prim borcu olmadığına dair ilgili kurumdan alınan belge.

d) Serbest tarım danışmanı, ziraat odası ve üretici örgütlerinin vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumdan alınan belge.

e) Kuruluşlar adına başvuru yapmaya yetkili ziraat odası başkanı, birlik başkanı ve kooperatif başkanı için başvuru yapabileceğine dair alınan yönetim kurulu/yetkili kurul kararının onaylı sureti.

f) Tarımsal danışmanlık hizmeti verdiği işletmenin tipine göre, her işletme için aşağıdaki belgelerden biri veya birkaçı:

- 1) ÇKS belgesi.
- 2) AKS belgesi.
- 3) Örtü altı kayıt sistemi belgesi.
- 4) Su ürünleri yetiştiricilik belgesi.
- 5) Hayvan pasaportlarının veya listelerinin il/ilçe müdürlüğü onaylı sureti.
- 6) Hayvan kayıt sisteminden alınan belge/liste.
- 7) OTBİS'e kayıtlı olduğuna dair il veya ilçe müdürlüğünden alınan yazı.
- 8) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği için, etlik veya yumurta tavukçuluğu sürü durumunu ve sürüdeki hayvan sayısını gösteren il veya ilçe müdürlüklerinden alınan onaylı işletme tescil belgesi.

9) Bakanlıkça, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında arazi toplulaştırması uygulanan köylerde, ÇKS güncellemesinin yapılmadığı hallerde il müdürlüğünce düzenlenecek ve ÇKS bilgilerini ihtiva eden belge.

(4) TYDD'ye başvuran kişi ve kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanına ait yerleşim yeri adresi, tarımsal danışmanlık hizmet bürolarının bulunduğu ilde ikamet ettiğine dair TYDBİS'ten kontrol edilir.

Başvuru tarihi, başvuru işlemleri ve askı işlemleri

MADDE 9 – (1) Başvuru tarihi, başvuru işlemleri ve askı işlemlerine ilişkin hususlar aşağıdadır:

a) TYDD'den faydalanmak isteyen kişi ve kuruluşlar, bu Tebliğin yayımlanmasından itibaren on beş gün içinde, son başvurunun tatil gününe gelmesi halinde takip eden ilk iş günü mesai bitimine kadar istenen belgeler ile birlikte, tarımsal danışmanlık hizmet bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvurur. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşların şubesi var ise şube bürosunun bulunduğu yerdeki ilçe müdürlüğüne, ilçe müdürlüğü bulunmayan yerde il müdürlüğüne başvuru yapılır.

b) Ek-4'te yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ Kapsamında Destekleme Ödemesi Yapılacak Kişi/Kuruluşlara Ait İlçe İcmali ve Ek-6'da yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Desteğine Başvuran Kişi/Kuruluşun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İlçe İcmali ilçe müdürlüğünce, ilçe müdürlüğünün olmadığı yerde il müdürlüğünce son başvuru tarihinden itibaren beş gün içerisinde TYDBİS'e kayıt edilir. İl müdürlüğü tarafından sistemden alınan, Ek-5'te yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ Kapsamında Destekleme Ödemesi Yapılacak Kişi/Kuruluşlara Ait İl İcmali ve Ek-7'de yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Desteğine Başvuran Kişi/Kuruluşun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İl İcmali çıktıları onaylanarak askıya çıkarılmak üzere başvurunun yapıldığı ilçe müdürlüklerine gönderilir. Son başvuru tarihinden itibaren on gün sonra il ve ilçe müdürlüklerinde askıya çıkarılır. İcmaller beş gün süreyle askıda bırakılır. Askıya çıkma ve indirme tarih ve saati tutanağa bağlanır. Askı süresince il müdürlüğüne yapılan itirazlar en geç beş gün içerisinde il teknik komitesi tarafından değerlendirilerek karara bağlanır ve kabul edilen değişiklikler icmale işlenerek kesinleşmiş Ek-5 ve Ek-7 icmalleri alınır. Herhangi bir itiraz olmadığı takdirde icmallerdeki bilgiler doğru kabul edilir. Daha sonra yapılacak itirazlar değerlendirilmeye alınmaz ve herhangi bir hak doğurmaz.

c) Tarımsal işletme birden fazla kişi ve kuruluştan hizmet aldığı takdirde, yazılı sırasına göre olmak üzere; ceza durumu, kuruluşa üyelik durumu, işletmenin ağırlıklı tarımsal faaliyeti ile tarımsal danışmanlık hizmetinin uyumu, tarım danışmanı sertifika türü, yetki belgesi tarihi, sözleşme tarihi ve başvuru tarihine göre il müdürlüğünün belirlediği bir kuruluştan hizmet alır. Diğer kişi ve kuruluş, icmaller askıya çıkmadan önce Ek-3'teki icmalde eksilen tarımsal işletmelerin yerine yeni tarımsal işletmeler belirler. Bu tarımsal işletmelerle ilgili belgeleri ve yeniden düzenlediği Ek-3'teki icmal TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne sunar ve Ek-3'teki icmalde başka bir değişiklik yapılmaz.

ç) İcmalleri askıya çıkarma ve indirme tarihinin resmî tatil gününe denk gelmesi halinde icmalleri askıya çıkarma ve indirme işlemi resmî tatili takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.

d) Kesinleşmiş Ek-5 askı icmal, itirazların değerlendirilmesini müteakip beş gün içinde Başkanlığa gönderilir.

e) Başvuru bitiş tarihinden sonra askı süresi içinde verilen itiraz dilekçelerinde talep edilen değişiklikler dışında çiftçinin beyanı ile 5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kayıt sistemlerinde yapılacak güncellemeler TYDD ödemesine esas olamaz.

f) TYDD'ye başvurmuş olan kişi ve kuruluşlardan, il/ilçe müdürlüklerinde oluşturulan komisyonlarca veya Başkanlıkça Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğ kapsamında yapılan denetleme ve inceleme sonucu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde tanımlanan cezalardan uyarı için toplam TYDD tutarı %10 oranında, kınama veya önce uyarı cezası alıp ikinci uyarıdan dolayı kınama cezası için toplam TYDD tutarı %20 oranında, önce uyarı cezası alıp sonrasında kınama cezası için toplam TYDD tutarı %40 oranında azaltılır. Kınama üstü ceza verilmiş kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

g) Tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi herhangi bir nedenden dolayı tek taraflı veya karşılıklı feshedilen tarımsal işletmeler il/ilçe icmalinden çıkartılır.

(2) TYDD birinci ve ikinci dilim ödemeleri yapılmadan önce; tarım danışmanının sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge, ücret hesap pusulası ve maaş dekontları, teminat alınması ve ödeme icmallерinin Başkanlığa gönderilmesi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) 30/4/2021 tarihine kadar gönderilmesi gereken birinci dilim ödemeye esas il icmalı ile 30/11/2021 tarihine kadar gönderilmesi gereken ikinci dilim ödemeye esas il icmalı Başkanlığa gönderilmeden önce; tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlarda istihdam edilen tarım danışmanının, sözleşme yapıldığı tarihten itibaren SGK prim ödemesinin aylık bazda icmalini gösteren belge ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (d) bendi hükmüne uygun Banka veya diğer banka maaş dekontları ile kuruluş tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar, ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'u kadar süresiz banka teminat mektubunu 8 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yetkili kişiler aracılığı ile 30/4/2021 tarihinden önce il müdürlüğüne teslim eder veya ödenecek olan toplam TYDD tutarının %5'i kadar tutarı, il defterdarlığınca açılan hesaba yatırır. İl müdürlüğü tarafından teyidi alınan kesin teminat mektupları muhafazası için defterdarlık muhasebe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

c) Teminat mektuplarının toplam tutarı ödenecek olan toplam TYDD tutarının %10'undan az olmamak kaydıyla, T.C. Ziraat Bankası ve/veya diğer bankalardan, birden fazla kesin teminat mektubu alınabilir.

ç) 30/11/2021 tarihine kadar gönderilmesi gereken ikinci dilim ödemeye esas il icmalı Başkanlığa gönderilmeden önce serbest tarım danışmanı, ziraat odası ve üretici örgütlerinin vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumdan alınan belge TYDD başvurusunun yapıldığı il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Bu işlemi uygulamayan kişi ve kuruluşlar il/ilçe icmalinden çıkartılır.

d) Birinci fıkranın (f) bendinde belirtilen ceza oranları göz önünde bulundurularak ödemeye esas il ödeme icmalleri hazırlanır. Bu Tebliğin uygulama süresince iki defa olmak üzere 30/4/2021 tarihinden sonra birinci dilim ve 30/11/2021 tarihinden sonra yapılacak olan ikinci dilim ödemesine ait Ek-4 ve Ek-6 ödeme icmalleri ilçe müdürlüğünden il müdürlüğüne beş gün içinde, Ek-5 ve Ek-7 icmalleri il müdürlüğünden Başkanlığa on gün içinde gönderilir. İl/ilçe müdürlüklerinde oluşturulan komisyonlarca yapılan denetimlerde Yönetmelik ve Uygulama Esasları kapsamında uyarı veya kınama cezası uygulanan kişi ve kuruluşlara ait ödeme icmalleri, cezanın kişi ve kuruluşa tebliğ tarihinden itibaren itiraz süresi olan otuz iş günü sonunda, itiraz olması halinde ise Merkez Teknik Komitesi bünyesinde Yönetmelik hükümlerine göre oluşturulan disiplin komisyonu kararı sonrasında, verilen karara göre Başkanlığa gönderilir.

e) Geri ödemesi olan kişi ve kuruluşların icmalleri, geri ödeme işlemi tamamlandıktan sonra Başkanlığa gönderilir.

f) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşla 10 uncu maddenin sekizinci fıkrası kapsamında ödeme yapılabilmesi için, 36 haftalık hizmet sunumu tamamlandıktan sonra, Ek-7'de yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Desteğine Başvuran Kişi/Kuruluşun Hizmet Sunduğu Tarımsal İşletmelere Ait İl İcmalı ve Ek-11'de yer alan Tarımsal Yayın ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ Kapsamında Doğum İznine Ayrılan Tarım Danışmanları İçin Destekleme Ödemesi Yapılacak Kişi/Kuruluşlara Ait İlçe/İl İcmalı düzenlenerek Başkanlığa gönderilir.

g) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar; Yönetmelik, bu Tebliğ ve Uygulama Esaslarında belirtilen form ve raporları il/ilçe müdürlüğüne teslim edene kadar ödeme icmalleri düzenlenmez.

ğ) Başkanlığa gönderilen Ek-5'te yer alan il icmalleri ödeme işlemleri yapılmak üzere, ilgili birime gönderilir.

h) Ödemeler, Bakanlık tarafından gerekli kaynağın bankaya aktarılmasını müteakip Banka tarafından yapılır.

Ödeme

MADDE 10 –(1) TYDD'ye başvuran kişi ve kuruluşlara, Uygulama Esaslarında belirlenen işletme sayısının % 80'inin altına düşmemesi ve hizmet sunması koşulu ile bir tarım danışmanı için 46.000 TL TYDD ödemesi yapılır.

(2) Bakanlık tarafından yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan; üretici örgütü, ziraat odası ve bunların şubeleri de dahil olmak üzere bünyelerinde çalıştırdıkları en fazla beş tarım danışmanı için TYDD ödemesi yapılır.

(3) Kişi ve kuruluşa her bir tarım danışmanı için yıllık 46.000 TL TYDD, 12 aylık hizmet sunumu zorunluluğu saklı kalmak kaydıyla, 30/4/2021 tarihinden sonra 23.000 TL ve 30/11/2021 tarihinden sonra 23.000 TL olmak üzere iki dilim halinde Bakanlıkça belirlenen tarihlerde ödenir.

(4) Ödeme tarihleri kaynak durumuna göre Bakanlıkça belirlenir. TYDD ödemeleri 2020 ve 2021 yılı bütçesinden karşılanır. Başkanlık, iller bazında TYDD desteği verilecek serbest tarım danışmanı ile kuruluşlardaki tarım danışmanı sayısı ve öncelik kriterlerini belirlemeye yetkilidir.

(5) Üzerinde haciz kararı bulunan kişi ve kuruluşlara on iki aylık hizmet sunumunu müteakip TYDD ödemesi yapılır. Bu durumdaki kişi ve kuruluşların birinci dilim TYDD ödemesi 12 aylık hizmet sunumu sonuna ertelenir.

(6) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlara 14 üncü madde kapsamında yapacakları geri ödeme işlemi tamamlanana kadar TYDD ödemesi yapılmaz.

(7) TYDD ödemeleri, şubesi olan kuruluşlar için, yetki belgesinin verildiği ilin banka şubesinden yapılır. Merkezinde faaliyet göstermeyen kuruluşlara şubeleri için ödeme yapılmaz.

(8) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kadın tarım danışmanının doğum yapması ve durumu doktor raporu ile belgelemesi şartıyla, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun talep etmesi durumunda, bu Tebliğde belirtilen 52 haftalık hizmet sunumunun en az 36 haftalık süresinde tarımsal danışmanlık hizmeti sunmaları halinde, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşa tarım danışmanı için 32.000 TL ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İl Teknik Komiteleri

İl teknik komitelerinin görevleri

MADDE 11 – (1) İl teknik komiteleri aşağıdaki görevleri yapar:

a) İl teknik komitesi il düzeyinde tarımsal yayım ve danışmanlık hizmet sunumunun kalite ve verimliliğini artırmak, hizmet sunumundaki aksaklıkları ortadan kaldırmak için ilgili mevzuata uygun her türlü tedbir ve kararı alır.

b) İl teknik komitesi tarımsal danışmanlık hizmetleri kapsamında, düzenlenecek faaliyetlerin sayısını arttırmaya, yeni faaliyet eklemeye ve faaliyetlerin konusunu belirlemeye yetkilidir.

c) İl teknik komitesi tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların TYDD'ye başvurularını sağlamak üzere her türlü tedbiri alır.

ç) İl teknik komitesi il düzeyinde tarımsal danışmanlık hizmet sunumu ve TYDD ile ilgili her türlü işlemi denetlemek üzere gerek görürse, il müdürlüklerinden koordinasyon ve tarımsal veriler şube müdürü başkanlığında oluşturulan denetleme komisyonunu görevlendirebilir.

d) İl teknik komitesi gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında gerekli idari ve hukuki işlemleri yapmaya yetkilidir ve alınan kararların uygulanması yönünde komite başkanı aracılığı ile ilgili mercilere girişimde bulunur.

e) İl teknik komitesi haksız yere TYDD'den yararlandığı tespit edilen kişi ve kuruluşların beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmamasını değerlendirir ve karara bağlar. Ayrıca gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunu tespit eden il/ilçe müdürlüğü de, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunur.

f) İl teknik komitesi, bu Tebliğin uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek ihtilaflı konuları çözmeye ve karar almaya yetkilidir. İl teknik komitesinin kararlarına yapılan itirazlar Merkez Teknik Komitesi bünyesinde Yönetmelik hükümlerine göre oluşturulan disiplin komisyonu tarafından değerlendirilir ve kesin olarak karara bağlanır.

Desteklemelerin denetimine ilişkin görev ve yetkiler

MADDE 12 – (1) Tarımsal yayım ve danışmanlık desteği uygulamasının denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Uygulamaya ilişkin inceleme ve denetimler Bakanlık tarafından yapılır.

(2) Destekleme uygulamaları, inceleme ve denetimin yanı sıra ilgili mevzuatın öngördüğü her türlü denetime tabidir.

(3) Yapılan denetimler sırasında, tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların, tarımsal işletme sahiplerinin, bilgilerinde gerçeğe aykırı beyan veya verdikleri belgelerde sahte evrak tespit edilmesi halinde bunlar hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur. Ayrıca ilgili memurlar hakkında da gerekli yasal işlemler yürütülür. Bakanlık, gelen münferit şikâyet ve ihbarları ayrıca değerlendirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Desteklemeden Yararlanamayacaklar, Desteklemenin Geri Alınması, İdari Yaptırımlar ve Diğer Hükümler

Desteklemeden yararlanamayacaklar

MADDE 13 – (1) Aşağıda belirtilen kişi ve kuruluşlar TYDD ödemesinden faydalanamaz:

a) 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri taşımayan tarımsal işletmelere tarımsal danışmanlık hizmeti sunanlar.

b) Ek-8'de yer alan Tarım Danışmanlarının Sertifika Bölümlerine uygun sertifikaya sahip serbest tarım danışmanları, tarım danışmanı istihdam eden ziraat odaları ve üretici örgütlerinden istenen belgelerle birlikte 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yer ve süre içerisinde başvurmamışlar.

c) TYDD ödemesinden faydalanmak üzere başvuru yapan kişi ve kuruluşlardan gerçeğe aykırı beyanda bulunan ve belge ibraz edenler.

ç) Kamu tüzel kişileri.

d) Men edildiği süre ile sınırlı olmak üzere, tarımsal desteklemelerin herhangi birinden men edilmiş olan tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

e) Tarımsal desteklemelerden herhangi birinden men edilen bir tarımsal işletmenin men edildiği süre boyunca, bu tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

f) Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğ kapsamında yapılan inceleme ve denetleme sonrası, yapılan hizmet sunumu süresince; Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen uyarıma, kınama, sertifikasını/yetki belgesinin geçici olarak alınmaması, sertifikasını/yetki belgesinin iptali cezalarından kınama tıstü ceza alan kişi ve kuruluşlar, yetki belgesi geçici iptali ve yetki belgesi iptali cezası hali hazırda devam eden kişi ve kuruluşlar.

g) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi iptal edilen kuruluşun başkanı veya yönetim kurulu üyesinin, cezanın verildiği tarihten sonra görev aldığı tarımsal danışmanlık hizmeti sunan başka kuruluşlar.

ğ) Tarım danışmanı ve/veya tarım yayımcısı belgesine sahip olan kişiler aynı zamanda tarımsal işletme sahibi ise ve sahip olduğu sertifika bölümünde kendi işletmesi tarımsal danışmanlık hizmeti alıyorsa, bu tarımsal işletme için tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

h) Tarımsal işletmelere on iki aydan daha az süreli tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşlar.

ı) İstihdam ettiği tarım danışmanını on iki aylık hizmet sunumu süresince birden fazla değiştiren kuruluşlar.

i) Bu Tebliğin uygulama süresince tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere, Uygulama Esaslarında belirlenen azami işletme sayısının % 80'inin altına düşen kuruluşlar.

j) Tarım danışmanının, 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (d) bendi hükmüne uygun olarak aylık bazda banka ve diğer banka maaş dekontu ile kuruluş tarafından tarım danışmanı adına düzenlenmiş ücret hesap pusulası ve SGK prim ödemesi belgesi ile teminat veya teminat mektubunu il/ilçe müdürlüğüne süresinde teslim etmeyen kişi ve kuruluşlar.

k) Tarım danışmanı istihdam etmeyen kuruluşlar.

l) TYDD son başvuru tarihinden sonra Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi alan kişi ve kuruluşlar ile şube izni alanlar.

m) Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğde belirtilen hükümleri yerine getirmeyen kişi ve kuruluşlar.

n) Yönetmelik, Uygulama Esasları ve bu Tebliğde belirtilen form ve raporları düzenlemeyen, bunları il/ilçe müdürlüğüne belirlenen süre içerisinde göndermeyen kişi ve kuruluşlar.

Desteklemenin geri alınması ve teminatın iadesi

MADDE 14 – (1) Aşağıda belirtilen durumlarda bir dilimi veya tamamı ödenmiş olan TYDD, 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi hükümlerine göre geri alınır:

a) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların il/ilçe müdürlüğünde oluşturulan komisyonlar veya Başkanlıkça yapılacak inceleme ve denetimler sonrası bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresince Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen cezalardan iki kez kınama ve üstü ceza alan kişi ve kuruluşlara yapılan TYDD ödemesinin tamamı, uyarıma cezası alan kişi ve kuruluşlara yapılan toplam TYDD ödemesinin % 10'u, kınama veya önce uyarıma cezası alıp ikinci uyarımadan dolayı kınama cezası alan kişi ve kuruluşlara yapılan toplam TYDD ödemesinin % 20'si, önce uyarıma cezası alıp sonrasında kınama cezası alan kişi ve kuruluşlara yapılan toplam TYDD ödemesinin % 40'ı birinci dilim ve ikinci dilim TYDD ödeme icmalllerinde düşülmeden ödeme yapılmış ise bu kişi ve kuruluşlara yapılan fazla ödeme.

b) Bu Tebliğin uygulama süresince tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluştaki tarım danışmanının hizmet sunduğu tarımsal işletme sayısı, ölüm hali hariç olmak üzere Uygulama Esaslarında belirlenen azami işletme sayısının % 80'inin altına düşen kişi ve kuruluşlara bu tarım danışmanı için yapılan TYDD ödemesi.

c) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi iptali cezası alan kuruluşun ortağı, başkanı veya yönetim kurulu üyesi, cezanın verildiği tarihten sonra görev aldığı diğer tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlara ödenen yılı TYDD.

ç) 13 üncü maddede yer alan kişi ve kuruluşlara yapılan TYDD ödemesi.

(2) TYDD son ödemesinin gerçekleşmesini takiben tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşun, SGK prim borcu ile vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair ilgili kurumlardan aldığı belgeler ile birlikte il müdürlüğüne miracaatı halinde teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar kendisine iade edilir. Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşu ödenen TYDD'nin herhangi bir nedenle geri alınması durumunda gerektiğinde teminattan mahsup edilir.

(3) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan serbest tarım danışmanının bu Tebliğ kapsamında yapılan hizmet sunumu süresi içerisinde ölümü halinde, ödenmiş olan TYDD geri alınmaz.

İdari yaptırımlar

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğde belirtilen ilgili merciler, kendilerine ibraz edilen ödemelere esas teşkil eden belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumludurlar.

(2) Yüklümlüklerini yerine getirmeyerek haksız yere TYDD ödenmesine neden olanlar ile haksız yere TYDD ödemesinden yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullanan kişi ve kuruluşlar hakkında gerekli cezai ve diğer kanuni işlemler yapılır.

(3) İdari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere bu Tebliğ hükümlerine aykırı olarak haksız yere TYDD ödemesinden yararlananlar hakkında 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır, alman teminat mektubu veya il müdürlüğü adına açılmış olan hesapta bulunan miktar Hazine adına irat kaydedilir.

Diğer hükümler

MADDE 16 –(1) Bakanlık, doğal afet, salgın hastalık gibi olağanüstü durumlarda bu Tebliğ kapsamında belirtilen hizmetlerin yürütülmesine yönelik yeniden düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 17 –(1) 13/11/2018 tarihli ve 30594 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayımlar ve Danışmanlık Hizmetlerine Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2018/42) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Eklere için tıklayınız.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ UYGULAMA ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine göre, tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların yetkilendirilmesi ile çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

MADDE 2- (1) Üretici örgütleri/ziraat odaları, dernek/vakıflar, şirketler ve serbest tarım danışmanlarınca yerine getirilecek tarımsal danışmanlık hizmetlerinin yürütülmesinde; görev, sorumluluk, izleme, değerlendirme ve denetim görevleriyle ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) 5488 sayılı Tarım Kanunu ile 08/09/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu uygulama esaslarında geçen;

- a) Bakanlık: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,
- b) Başkanlık: Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı,
- c) Dernekler/vakıflar: Sivil toplum örgütlerinden, tarım danışmanı istihdam etmek suretiyle danışmanlık hizmeti vermek üzere tarımsal işletme sahipleri veya çiftçiler tarafından ilgili mevzuata göre kurulan tarımsal danışmanlık derneklerini/vakıflarını,
- ç) İl/İlçe müdürlüğü: Bakanlık İl ve İlçe Müdürlüklerini,
- d) Serbest tarım danışmanı: Kendi nam ve hesabına çalışmak suretiyle tarımsal işletmelere, sivil toplum örgütlerine ve tarımdan girdi alan kuruluşlara tarımsal danışmanlık hizmeti sunan, yetki belgesi sahibi kişileri,
- e) Şirket: Tarımsal işletmelere, sivil toplum örgütlerine, ziraat odalarına ve tarımdan girdi alan kuruluşlara ve çiftçilere tarımsal danışmanlık hizmeti sunmak üzere kurulan ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen tüzel kişiliğe haiz tarımsal danışmanlık şirketlerini,
- f) Tarım danışmanı: Sivil toplum örgütlerinde, ziraat odalarında ve tarımsal danışmanlık şirketlerinde istihdam edilen veya tarımsal danışmanlık hizmeti yürütmek üzere kendi nam ve hesabına çalışan ve Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre sertifikalandırılmış kişileri,
- g) Tarımsal danışmanlık hizmetleri: Sivil toplum örgütleri, ziraat odaları, şirketler ve serbest tarım danışmanlarınca, tarımsal işletmelerin tarımsal bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak ücret karşılığında yürütülen hizmetleri,
- ğ) Uygun görüş raporu: Tarımsal danışmanlık yetki belgesi talebinde bulunan kişi/kuruluş için ilde Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü ve en az bir teknik personelce, ilçede İlçe Müdürü ve en az bir teknik personelce düzenlenen ve tarımsal danışmanlık faaliyetlerini yürütmek için faal web sitesi, gerekli araç, alet ve büro donanımı durumunu gösterir raporu,
- h) Üretici örgütleri: Sivil toplum örgütlerinden tarımsal amaçlı kooperatifler, yetiştirici birlikleri, üretici birlikleri ve bunların üst birliklerini,
- ı) Yetki belgesi: Yönetmelikte belirlenen şartları yerine getiren kişi ve kuruluşların tarımsal danışmanlık hizmeti verebileceklerini belirten tarımsal danışmanlık yetki belgesini,

- i) Yönetici: Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluşlarda tarımsal danışmanlık faaliyetlerinin yürütülmesini sağlayan, tarımsal alanda lisans ve üstü mezunu kişiyi,
j) Yönetmelik: Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliği,
k) Ziraat odaları: İlgili Kanuna göre kurulmuş olan ve çiftçilerin üye oldukları meslek kuruluşlarını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi Verilecek Kişi ve Kuruluşlar

Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilecek kişi ve kuruluşlar
MADDE 5- (1) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilecek kişi ve kuruluşlar aşağıda belirlenmiştir.

- a) Tarım danışmanı istihdam eden üretici örgütleri ve ziraat odaları,
b) Tarım danışmanı istihdam eden dernekler ve vakıflar,
c) Sözleşme karşılığında çiftçilere/tarımsal işletmelere, üretici örgütlerine/ziraat odalarına tarımsal danışmanlık hizmeti sunmak üzere kurulan ve tarım danışmanı istihdam eden şirketler,
ç) Çiftçilere/tarımsal işletmelere, üretici örgütlerine/ziraat odalarına tarımsal danışmanlık hizmeti sunmak üzere sözleşme imzalayan serbest tarım danışmanları.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretici Örgütlerine/Ziraat Odalarına

Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi Verilmesi İçin Başvuru İşlemleri, Şube Açmalarına ve Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Yürütmelerine İlişkin Usul ve Esaslar

Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilmesi için başvuru işlemleri

MADDE 6- (1) Bu uygulama esaslarındaki hükümlere uygun olarak tarım danışmanı istihdam eden üretici örgütlerine ve ziraat odalarına, Bakanlık tarafından yetki belgesi verilir. Yetki belgesi için başvuru büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Yetki belgesi başvurusunda bulunan üretici örgütleri ve ziraat odaları web sitesi kurmak ve faal durumda tutmak zorundadır.

(3) Yetki belgesi başvurusunda bulunan üretici örgütleri ve ziraat odaları; İl Teknik Komitesince belirlenen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetine yönelik materyal bulundurmamak zorundadır. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda İl Teknik Komitesinin bu konudaki kararını değerlendirerek görüşülmek üzere Merkez Teknik Komitesine sunar.

(4) Yetki belgesi başvurusunda bulunan üretici örgütleri ve ziraat odaları; İl Teknik Komitesinin belirlediği bölümlerde tarım danışmanı istihdam etmek zorundadır.

(5) Yetki belgesi verilmesi için aşağıdaki belgeler istenir.

- a) Matbu başvuru dilekçesi (Ek-1a),
b) Tarımsal danışmanlık hizmeti vermek ve tarım danışman istihdam etmek için yetkili kurul kararı,
c) Uygun görüş raporu,
ç) İstihdam edilen tarım danışmanı ve varsa yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanına ve varsa yöneticiye ait sertifika sureti, ilgili

meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge. Danışmanlık hizmet alımı yapılmışsa, hizmet sözleşmesinin onaylı sureti ve danışmanların onaylı sertifika suretleri.

(6) Yetki belgesi için istenen belgelerden fotokopi olanlar asılları görülmek suretiyle İlçe/Şube Müdürü tarafından onaylanır.

(7) Yetki belgesi verilmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

(8) İl Müdürlüğünce uygun görülen başvurulara yetki belgesi verilmek üzere Ek-1b formu doldurularak Başkanlığa gönderilir. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda başvuru dosyasını isteyebilir.

(9) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen üretici örgütü/ziraat odası bürosunu değiştirdiğinde yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için başvuru; büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne aşağıda belirtilen evraklar ile yapılır.

a) Bu Uygulama Esaslarının 6 ncı maddesi, beşinci fıkrası, a) ve c) bentlerinde belirtilen belgeler,

b) Adres değişikliğine ilişkin yetkili kurul kararı,

c) Mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi.

ç) Adres değişikliğinden dolayı yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

d) Adres değişikliğinden dolayı yapılan başvurularda yeniden yetki belgesi düzenlenmek üzere İl Müdürlüğünce Ek-1ç formu doldurularak, mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi ile birlikte Başkanlığa gönderilir. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda başvuru dosyasını isteyebilir.

(10) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen üretici örgütü/ziraat odası mevcut tarım danışmanı sayısının artırılmasına yönelik yeni tarım danışmanı istihdam ettiğinde aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmelidir.

a) İstihdam edilen tarım danışmanı ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanına ait sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yeni tarım danışmanı için düzenlenen belgeler, üretici örgütü/ ziraat odasının bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğünce evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

(11) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen üretici örgütü/ziraat odası bir tarım danışmanının yerine başka bir tarım danışmanı istihdam ettiğinde, sadece 6 ncı madde, onuncu fıkra, a) bendindeki belgeler istenir.

(12) Üretici örgütü/ ziraat odası yönetici istihdam ettiğinde aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

a) Yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan onaylı alınan belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yönetici için düzenlenen belgeler, üretici örgütü/ ziraat odası bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğünce evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

Şube açmalarına ilişkin esaslar

MADDE 7 (1) Üretici örgütü/ziraat odası; çalışmasını aksatmamak ve hizmet kalitesini düşürmemek koşuluyla, üretici örgütü/ ziraat odasının kendi biriminin bulunmaması durumunda faaliyette bulunmak üzere yetki aldıkları ilin ilçelerinde şube açabilir. Şube izni için başvurular büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Üretici örgütü ve ziraat odasının, bulunduğu ilin ilçesinde şube açabilmesi için merkezinde yönetici hariç en az dört tarım danışmanının, ilçede şube yöneticisi hariç olmak üzere en az iki tarım danışmanının istihdam edilmesi zorunludur. İstihdam edilen tarım danışmanlarından biri lisans mezunu olmalıdır. Arı Yetiştiricileri Birlikleri ile Bal Üreticileri Birlikleri bünyesinde istihdam edilen tarım danışmanlarında, lisans mezunu olma şartı aranmaz.

(3) Şube açılmasına ilişkin yapılan başvuruda;

a) Şube açılması için yetkili kurul kararı,

b) Yetki belgesinin İl/İlçe Müdürlüğü onaylı sureti,

c) Şube yöneticisinin varsa danışmanlık sertifika sureti, imzalanan hizmet sözleşmesinin sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan belge,

ç) İstihdam edilen tarım danışmanı ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanına ait sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

d) Şubenin adresi, telefon numarası vb. iletişim bilgileri,

e) Uygun görüş raporu.

(4) İlçe Müdürlüğü dosya üzerinde gerekli incelemeyi yapar, uygun olanları onaylayarak İl Müdürlüğüne gönderir. İl Müdürlüğü gerekli incelemeyi yapar, uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır ve şubenin açılışına onay verilmek üzere Ek-1c formunu doldurarak Başkanlığa gönderir.

(5) Şubelerin yapacakları iş ve işlemlerden merkezdeki üretici örgütü/ ziraat odası birinci derecede sorumludur.

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini yürütmelerine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 8- (1) Üretici örgütü ve ziraat odası, tarımsal danışmanlık hizmeti vermek ve danışman istihdam etmek için yetkili kurul kararı almak zorundadır.

(2) Üretici örgütü/ ziraat odası bünyesinde dört ve daha fazla sayıda tarım danışmanı istihdam ediyorsa yönetici istihdam etmek zorundadır. Bir yönetici yirmiden fazla tarım danışmanından sorumlu olamaz.

(3) İstihdam edilecek tarım danışmanlarından en az biri lisans mezunu ve ayrıca danışmanlar içerisinde en az biri farklı bir bölümden sertifika sahibi olmalıdır. Arı Yetiştiricileri Birlikleri ile Bal Üreticileri Birlikleri bünyesinde istihdam edilen tarım danışmanlarında olma lisans mezunu olma şartı aranmaz.

(4) Üretici örgütü/ ziraat odası bünyesinde istihdam edilen tarım danışmanı sayısı beş ve üzeri olduğunda istihdam edilen tarım danışmanlarının en az yüzde yirmisi kadın olmalıdır.

(5) Üretici örgütünün veya ziraat odasının başkanı, istihdam edilecek tarım danışmanının ve yöneticinin işverenidir.

(6) İstihdam edilecekleri tarım danışmanları ve yönetici ile taraflarca hazırlanan istihdam sözleşmesi imzalanır ve bu kişilere ilişkin bilgiler buldukları ilin, İl/İlçe

Müdürlüğüne bildirilir. Danışman ve yönetici ile imzalanacak sözleşmenin süresi en az iki yıl olmalıdır.

(7) Başkan ve yönetici sertifika sahibi olsa bile tarım danışmanlığı yapamaz.

(8) Üretici örgütü/ziraat odasını Bakanlığa karşı başkan/yönetici temsil eder.

(9) Üye olan her çiftçinin, tarımsal danışmanlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır. Bu hizmetlerden yararlanmak isteyen üyeler yazılı müracaatları ile sisteme dâhil olurlar.

(10) Bünyesinde tarım danışmanı istihdam ediyorsa, üretici örgütü/ziraat odası ile tarımsal danışmanlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen üyeler arasında Başkanlıkça bir örneği hazırlanan hizmet sözleşmesi imzalanır.

(11) Üretici örgütü/ziraat odası tarafından tarımsal danışmanlık şirketlerinden/serbest tarım danışmanlarından hizmet satın alınabilir ve Başkanlıkça bir örneği hazırlanan hizmet sözleşmesi imzalanır. Hizmet sözleşmesinde, ilin veya hizmet verdiği alanların hizmet koşullarına uygun şekilde hizmetin kalitesini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılabilir.

(12) Yönetim Kurulu, tarımsal danışmanlık hizmetleri ile ilgili bütün hususlardan sorumludur.

(13) Sisteme yeni dâhil olan çiftçilerin isimleri altı ayda bir İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir.

(14) Kuruluş kanunlarında şirket kurabileceklerine dair hüküm olan üretici örgütleri, ziraat odaları, bu Uygulama Esasları hükümlerine uygun olarak tarımsal danışmanlık şirketi kurabilirler.

(15) İstihdam edilecek yönetici ve tarım danışmanlarının; iş tanımı, işe başlama, işten çıkarılma ve sosyal hakları sözleşmelerinde belirlenir.

(16) İstihdam edilen bir tarım danışmanı, 18 inci maddede belirtilen sayıda çiftçiye hizmet verebilir. Hizmet almak isteyen çiftçi sayısının belirtilen sayıyı geçmesi durumunda ikinci bir tarım danışmanı daha istihdam edilmesi zorunludur.

(17) İstihdam edilen tarım danışmanları sorumlu oldukları çiftçileri, ikamet yerleri ve üretim konularına göre alt çalışma gruplarına ayırır, çalışma programlarını ve danışmanlık hizmetlerini bu gruplara yönelik olarak hazırlar ve uygular.

(18) Girdi satışı yapan üretici örgütü ve ziraat odası, satışta görevli teknik personel dışında tarım danışmanı istihdam etmek zorundadır. İstihdam edilen danışman girdi satışında görevlendirilemez.

(19) Danışmanlık hizmetleri ile ilgili çalışmalara ilişkin her türlü belge ve bilgi Bakanlığın veya Bakanlık tarafından yetkilendirilecek kişilerin denetimine hazır bulundurulur.

(20) Sisteme dâhil olan her çiftçi için bir dosya hazırlanır. Bu dosyada çiftçinin sisteme dâhil olduğu tarihteki işletmesine ait mevcut durumunu gösterir bilgiler, gerçekleştirilen bireysel görüşmeler ile işletmenin mevcut durumundaki yıllık değişimlerini gösterir bilgiler ve ihtiyaç duyulacak diğer hususlar yer alır.

(21) Üretici örgütü faaliyet alanına uygun sertifika sahibi danışman istihdam eder veya danışmanlık hizmeti satın alır.

(22) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinde görevlendirilen yönetici ve danışmanlar tarım danışmanlığı dışında başka bir faaliyette bulunamazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Derneklere/Vakıflara

Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi Verilmesi İçin Başvuru İşlemleri,
Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Yürütmelerine İlişkin Usul ve Esaslar

Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilmesi için başvuru işlemleri

MADDE 9- (1) Bu Uygulama Esaslarındaki hükümlere uygun olarak tarımsal danışmanlık derneklerine ve vakıflarına yetki belgesi verilir. Yetki belgesi için başvuru büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Yetki belgesi başvurusunda bulunan dernekler/vakıflar web sitesi kurmak ve faal durumda tutmak zorundadır.

(3) Yetki belgesi başvurusunda bulunan dernekler/vakıflar; İl Teknik Komitesince belirlenen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetine yönelik materyal bulundurmamak zorundadır. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda İl Teknik Komitesinin bu konudaki kararını değerlendirerek görüşülmek üzere Merkez Teknik Komitesine sunar.

(4) Yetki belgesi başvurusunda bulunan dernekler/vakıflar; İl Teknik Komitesinin belirlediği bölümlerde tarım danışman istihdam etmek zorundadır.

(5) Yetki belgesi verilmesi için aşağıdaki belgeler istenir.

a) Matbu başvuru dilekçesi (Ek-2a),

b) Sadece tarımsal danışmanlık hizmeti vermek üzere kurulduğunu gösteren tüzüğünün/vakıf senedinin onaylı örneği ve üye listeleri,

c) Uygun görüş raporu,

ç) İstihdam edilen tarım danışmanı ve varsa yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanlarına ait sertifika sureti, yöneticiye ait varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge.

d) Yetki belgesi için istenen belgelerden fotokopi olanlar asılları görülmek suretiyle İlçe/Şube Müdürü tarafından onaylanır.

(6) Yetki belgesi düzenlenebilmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

(7) İl Müdürlüğünce uygun görülen başvurularda yetki belgesi verilmek üzere Ek-2b formu doldurularak Başkanlığa gönderilir.

(8) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen dernekler/vakıflar bürosunu değiştirdiğinde yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için başvuru; büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne aşağıda belirtilen evraklar ile yapılır.

a) Bu uygulama esasının 9 uncu maddesi, beşinci fıkrası, a) ve c) bentlerinde belirtilen belgeler,

b) Adres değişikliğine ilişkin yönetim kurulu kararı,

c) Mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi,

ç) Adres değişikliğinden dolayı yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

d) Adres değişikliğinden dolayı yapılan başvurularda yeniden yetki belgesi düzenlenmek üzere İl Müdürlüğünce Ek-2ç formu doldurularak, mevcut tarımsal danışmanlık

yetki belgesi ile birlikte Başkanlığa gönderilir. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda başvuru dosyasını isteyebilir.

(9) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen dernekler/vakıflar mevcut tarım danışmanı sayısının artırılmasına yönelik yeni tarım danışmanı istihdam ettiğinde aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmelidir.

a) İstihdam edilen tarım danışmanı ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanına ait sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yeni tarım danışmanı için düzenlenen belgeler, dernekler/vakıfların bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğünce evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

(10) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen dernekler/vakıflar bir tarım danışmanının yerine başka bir tarım danışmanı istihdam ettiğinde, sadece 9 uncu madde, dokuzuncu fıkra, a) bendindeki belgeler istenir.

(11) Dernekler/vakıflar yönetici istihdam ettiğinde aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

a) Yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yönetici için düzenlenen belgeler, dernekler/vakıfların bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğünce evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini yürütmelerine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 10- (1) Üyelerine sadece tarımsal danışmanlık hizmeti sunmak üzere kurulan dernekler ve vakıfların kuruluşları, tabi oldukları mevzuata göre yapılır ve tüzüklerinde/vakıf senetlerinde danışmanlık hizmeti vermek üzere kuruldukları açık olarak belirtilir.

(2) İstihdam edilen bir tarım danışmanı, 18 inci maddede belirtilen sayıda çiftçiye hizmet verebilir. Hizmet almak isteyen çiftçi sayısının belirtilen sayıyı geçmesi durumunda ikinci bir tarım danışmanı daha istihdam edilmesi zorunludur.

(3) Dernekler/vakıflar bünyesinde dört ve daha fazla sayıda tarım danışmanı istihdam ediyorsa yönetici istihdam etmek zorundadır. Bir yönetici yirmiden fazla tarım danışmanından sorumlu olamaz.

(4) İstihdam edilecek tarım danışmanlarından en az biri lisans mezunu ve ayrıca danışmanlar içerisinde en az biri farklı bir bölümden sertifika sahibi olmalıdır.

(5) Dernekler/vakıflar bünyesinde istihdam edilen tarım danışmanının sayısı beş ve üzeri olduğunda istihdam edilen tarım danışmanlarından en az yüzde yirmisi kadın olmalıdır.

(6) Tarım danışmanları, sorumlu oldukları çiftçileri ikamet yerleri ve üretim konularına göre alt çalışma gruplarına ayırır. Çalışma programlarını ve danışmanlık hizmetlerini bu gruplara yönelik olarak hazırlar ve uygular.

(7) Üye olan her çiftçinin, tarımsal danışmanlık hizmetlerinden yararlanma hakkı vardır. Bu hizmetlerden yararlanmak isteyen üyeler yazılı müracaatları ile sisteme dâhil olurlar.

(8) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen üyeler ile dernek/vakıf arasında Başkanlığa hazırlanan hizmet sözleşmesi imzalanır. Hizmet sözleşmesinde, ilin

veya hizmet verdiği alanların hizmet koşullarına uygun şekilde hizmetin kalitesini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılabilir.

(9) Üye listeleri buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine gönderilir. Yeni üye olan çiftçilerin isimleri altı ayda bir İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir.

(10) Fahri üyelerinin dışındaki üyelerinin tamamının çiftçi olması zorunludur.

(11) Tarımsal danışmanlık dernek veya vakfının başkanı, yönetici ve danışmanın işverenidir.

(12) Başkan ve yönetici, sertifika sahibi olsa bile danışmanlık yapamaz.

(13) İstihdam edecekleri tarım danışmanları ve yönetici ile taraftarlarca hazırlanan istihdam sözleşmesi imzalanır ve bu kişilere ilişkin bilgiler buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir. Danışman ve yönetici ile imzalanacak sözleşmenin süresi en az iki yıl olmalıdır.

(14) Tarımsal danışmanlık dernek/vakfı, Bakanlığa karşı başkan/yönetici temsil eder.

(15) Çalışmalarına ilişkin her türlü belge ve bilgi, Bakanlığın veya Bakanlık tarafından yetkilendirilecek kişilerin denetimine hazır bulundurulur.

(16) İstihdam edilen tarım danışmanları, her çiftçi için bir dosya hazırlar. Bu dosyada çiftçinin sisteme dâhil olduğu tarihteki işletmesine ait mevcut durumunu gösterir bilgiler, aldığı ücretli hizmetler, gerçekleştirilen bireysel görüşmeler ile işletmenin mevcut durumundaki yıllık değişimlerini gösterir bilgiler ve ihtiyaç duyulacak diğer hususlar yer alır.

(17) İstihdam edilecek yönetici ve tarım danışmanlarının; iş tanımı, işe başlama, işten çıkarılma ve sosyal hakları sözleşmelerinde belirlenir.

(18) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinde görevlendirilen yönetici ve danışmanlar tarım danışmanlığı dışında başka bir faaliyette bulunamazlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Şirketlere Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi Verilmesi İçin Başvuru İşlemleri, Şube Açmalarına ve Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Yürütmelerine İlişkin Usul ve Esaslar

Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilmesi için başvuru işlemleri

MADDE 11- (1) Bu uygulama esaslarındaki hükümlere uygun olarak tarımsal danışmanlık şirketlerine yetki belgesi verilir. Yetki belgesi için başvuru büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Şirketin faaliyet alanında/alanlarında tarımsal girdilerin satışı ve bayiliği varsa yetki belgesi verilmez.

(3) Tarımsal danışmanlık şirketinin ana merkezinde yönetici hariç en az dört tarım danışmanının istihdam edilmesi zorunludur. İstihdam edilen tarım danışmanlarından en az biri lisans mezunu ve ayrıca danışmanlar içerisinde en az biri farklı bir bölümden sertifika sahibi olmalıdır. Ancak başka il veya ilçede şube açılması durumunda şube yöneticisi hariç olmak üzere ilde en az dört, ilçede en az iki tarım danışmanının istihdam edilmesi zorunludur. İstihdam edilen tarım danışmanlarından biri lisans mezunu olmalıdır.

(4) Yetki belgesi başvurusunda bulunan şirketler web sitesi kurmak ve faal durumda tutmak zorundadır.

(5) Yetki belgesi başvurusunda bulunan şirketler; İl Teknik Komitesince belirlenen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetine yönelik materyal bulundurmak zorundadır. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda İl Teknik Komitesinin bu konudaki kararını değerlendirerek görüşülmek üzere Merkez Teknik Komitesine sunar.

(6) Yetki belgesi başvurusunda bulunan şirketler; İl Teknik Komitesinin belirlediği bölümlerde danışman istihdam etmek zorundadır.

(7) Şirketi Bakanlığa karşı şirket yöneticisi veya yönetim kurulu başkanı temsil eder.

- (8) Şirkete yetki belgesi verilmesi için aşağıdaki belgeler istenir.
- Matbu başvuru dilekçesi (Ek-3a),
  - En az limited şirket olarak kurulduklarını ve faaliyet alanlarından birinin tarımsal danışmanlık hizmeti olduğunu belgeleyen ticaret sicil gazetesi örneği ve fatura,
  - Adı, adresi, vergi numarası, var ise logosuna ait belgeler,
  - Kurucularına, ortaklarına ait kimlik ve varsa diploma/çıkış belgesinin bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne onaylı suretleri,
  - İstihdam edilen tarım danışmanı ve yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanlarına ait sertifika sureti, yöneticiye ait varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,
  - Bakanlığa karşı şirketi temsil edecek kişinin, şirket adına imza atmaya yetkili olduğunu gösterir noter onaylı imza sirküleri,
  - Uygun görüş raporu,
  - Yetki belgesi için istenen belgelerden fotokopi olanlar asılları görülmek suretiyle İlçe/Şube Müdürlüğü tarafından onaylanır.

(9) Yetki belgesi verilmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

(10) İl Müdürlüğüne uygun görülen başvurulara yetki belgesi verilmek üzere Ek-3b formu doldurularak Başkanlığa gönderilir.

(11) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen şirketler bürolarını değiştirdiğinde yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için başvuru; büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne aşağıda belirtilen evraklar ile yapılır.

a) Bu uygulama esasının 11 inci maddesi, sekizinci fıkrası, a), c) ve f) bentlerinde belirtilen belgeler,

b) Mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi,

c) Adres değişikliğine ilişkin şirketin ortaklar kurul kararını gösteren ticaret sicil gazetesi onaylı sureti,

ç) Adres değişikliğinden dolayı yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

d) Adres değişikliğinden dolayı yapılan başvurularda yeniden yetki belgesi düzenlenmek üzere İl Müdürlüğüne Ek-3ç formu doldurularak, mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi ile birlikte Başkanlığa gönderilir. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda başvuru dosyasını isteyebilir.

(12) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen şirketler, mevcut tarım danışmanı sayısının artırılmasına yönelik yeni tarım danışmanı istihdam ettiğinde aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmelidir.

a) İstihdam edilen tarım danışmanı ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanına ait sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yeni tarım danışmanı için düzenlenen belgeler, şirket bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğüne evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

(13) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen şirketler bir tarım danışmanının yerine başka bir tarım danışmanı istihdam ettiğinde, sadece 11 inci madde, on ikinci fıkra, a) bendindeki belgeler istenir.

(14) Şirketlerin mevzuat gereği yönetici sayısını artırması gerektiğinde; şirketler aşağıdaki belgeleri İl/İlçe Müdürlüğüne teslim etmek zorundadır.

a) Yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

b) Uygun görüş raporu.

c) İstihdam edilen yönetici için düzenlenen belgeler, şirketin bürosu ilçede ise, İlçe Müdürlüğünce evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır. İl Müdürlüğü Başkanlığa bilgi verir.

Şube açmalarına ilişkin esaslar

MADDE 12- (1) Şirketler, çalışmalarını aksatmamak ve hizmetlerinin kalitesini düşürmemek koşuluyla faaliyette bulunmak üzere izin aldıkları ilin ilçelerinde ve diğer il/ilçelerde şube açabilirler. Şube izni için başvuru büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Başvuru sırasında;

a) Şube açılması yönünde şirketin ortaklar kurulu kararını gösteren ticaret sicil gazetesini onaylı sureti,

b) Yetki belgesinin İl Müdürlüğü onaylı sureti,

c) İstihdam edilen tarım danışmanı ve yönetici ile imzalanan hizmet sözleşmesinin onaylı sureti, tarım danışmanlarına ait sertifika sureti, yöneticiye ait varsa sertifika sureti, ilgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge, onaylı mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti ve ilgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,

ç) Şubenin adresi, telefon numarası gibi iletişim bilgilerine ait belgeler.

d) Şubenin büro ve teknik malzeme donanımına ilişkin bilgileri içeren bir dosya sunulur.

(3) İl Müdürlüğü dosya üzerinde gerekli incelemeyi yapar, uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır ve şubenin açılışına onay verilmesi amacıyla Ek-3c formunu doldurarak Başkanlığa gönderir.

(4) Şubeler, çalışmalarında yönetmelik hükümlerine uymak zorundadır. Şubelerin yapacakları iş ve işlemlerden şirket birinci derecede sorumludur.

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini yürütmelerine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 13- (1) Şirketin ana sözleşmesinde, faaliyet alanlarından birinin tarımsal danışmanlık hizmeti vermek üzere kurulduğu belirtilir.

(2) Şirket kuruluşunda, il sınırları esastır ve her danışmanlık şirketi kurulduğu ilde bulunan çiftçilere hizmet verir. İlin büyüklüğü ve çiftçi potansiyeline göre şirket kuruluşunun gerçekleştiği ilin ilçelerinde ve diğer il/ilçelerde de şube açılabilir. Açılan şubelerde yürütülen tüm faaliyetlerden danışmanlık şirketi sorumludur. Şube açılması veya kapatılması durumunda bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne yazılı olarak bilgi verilir.

(3) Şirketler yönetici istihdam etmek zorundadır. Bir yönetici yirmiden fazla tarım danışmanından sorumlu olamaz.

(4) Şirketler bünyesinde istihdam edilen tarım danışmanının sayısı beş ve üzeri olduğunda istihdam edilen danışmanlardan en az yüzde yirmisi kadın olmalıdır.

(5) Şirketlerde yönetici şirket ortağı dışında biri olmalıdır.

(6) Yöneticiler sertifikaları olsa bile yöneticilik görevleri devam ettiği sürece fiilen tarımsal danışmanlık görevi yapamazlar.

(7) Hizmet verecekleri çiftçilerle ve/veya üretici örgütleri/ziraat odaları ile imzalanacak sözleşmelerde Başkanlıkça hazırlanan hizmet sözleşmesi esas alınır. Hizmet sözleşmesinde; ilin veya hizmet verdiği alanların hizmet koşullarına uygun şekilde hizmetin kalitesini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılabilir.

(8) Sözleşme imzalanan çiftçi/üretici örgütlerinin/ziraat odalarının listesi bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne gönderilir. Yeni sözleşme imzalayan çiftçi/çiftçi örgütleri/ziraat odaları varsa isimleri altı ayda bir İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir.

(9) İstihdam edeceği tarım danışmanları ile taraflarca hazırlanan istihdam sözleşmesi imzalanır.

(10) İstihdam edilen danışmanların listesi ve bu listedeki değişiklikler bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir.

(11) İstihdam edilen bir tarım danışmanı, 18 inci maddede belirtilen sayıda çiftçiye hizmet verebilir. Hizmet almak isteyen çiftçi sayısının belirtilen sayıyı geçmesi durumunda ikinci bir tarım danışmanı daha istihdam edilmesi zorunludur.

(12) İstihdam edilen tarım danışmanları, sorumlu oldukları çiftçileri ikamet yerleri ve üretim konularına göre alt çalışma gruplarına ayırır, çalışma programlarını ve danışmanlık hizmetlerini bu gruplara yönelik olarak hazırlar ve uygular.

(13) Şirketler danışmanlık hizmetlerini yürütecek büro ve teknik personel yeterliliğine sahip olmalıdır. Bürolar, danışmanlık faaliyetlerinin yürütülmesine olanak sağlayacak şekilde tefriş edilmeli, her türlü iletişim imkânı bulunmalı, gerekli alet ve eğitim malzemeleri ile donatılmış olmalıdır. Bürolarda dışarıdan tanınmasını sağlayacak şekilde bir tabela bulunması zorunludur. Bürolarda danışmanlık faaliyetlerinin dışında her hangi bir faaliyet yürütülmesi yasaktır.

(14) İstihdam edilen yönetici ve tarım danışmanlarının iş tanımı, işe başlama tarihi ve işten çıkarılma ve sosyal hakları sözleşmelerinde belirlenir. Danışman ve yönetici ile imzalanacak sözleşmenin süresi en az iki yıl olmalıdır.

(15) Üretici örgütleri ile hizmet sözleşmesi imzaladıklarında, üretici örgütünün faaliyet alanına giren konuda sertifika sahibi tarım danışmanı istihdam etmek zorundadır.

(16) Çalışmalarına ilişkin her türlü belge ve bilgiyi Bakanlığın veya Bakanlık tarafından yetkilendirilecek kişilerin denetimine hazır bulundurmakla yükümlüdür.

(17) Sözleşme imzalanan her çiftçi için bir dosya hazırlanır. Bu dosyada; çiftçinin sözleşme tarihinde işletmesine ait mevcut durumunu gösterir bilgiler, aldığı ücretli hizmetler, sözleşme ücretlerinin ödenme durumu, gerçekleştirilen bireysel görüşmeler, işletmenin mevcut durumundaki yıllık değişimlerini gösterir bilgiler ve ihtiyaç duyulacak diğer hususlar yer alır.

(18) Tarımsal danışmanlık hizmetlerinde görevlendirilen yönetici ve danışmanlar tarım danışmanlığı dışında başka bir faaliyette bulunamazlar.

ALTINCI BÖLÜM

Serbest Tarım Danışmanlarına Yetki Belgesi Verilmesi İçin Başvuru İşlemleri ve Tarımsal Danışmanlık Hizmetlerini Yürütmelerine İlişkin Usul ve Esaslar

Serbest tarım danışmanlarının başvuru işlemleri

MADDE 14- (1) Bu uygulama esaslarındaki hükümlere uygun olarak serbest tarım danışmanlarına yetki belgesi verilir. Yetki belgesi için başvuru büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Yetki belgesi başvurusunda bulunan serbest tarım danışmanları web sitesi kurmak ve faal durumda tutmak zorundadır.

(3) Serbest tarım danışmanlarına yetki belgesi verilmesi için aşağıdaki belgeler istenir

a) Matbu başvuru dilekçesi (Ek-4a),
b) Bağlı bulunduğu vergi dairesinden alınacak serbest meslek mükellefiyeti tescil belgesi ve fatura/serbest meslek makbuzu,
c) İlgili sosyal güvenlik kurumundan alınan onaylı belge,
ç) Tarımsal danışmanlık sertifikasının onaylı sureti, onaylı mezuniyet belgesi ve nüfus cüzdanı sureti,

d) İlgili meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair onaylı belge,

e) Danışmanlık bürosunun adresi, telefon numarası gibi iletişim bilgileri,

f) Danışmana ait noter onaylı imza sirküleri,

g) Uygun görüş raporu.

ğ) Yetki belgesi için istenen belgelerden fotokopi olanlar asılları görülmek suretiyle İlçe/Şube Müdürü tarafından onaylanır.

(4) Yetki belgesi verilmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri İlçe Müdürlüklerinden gelen dosya ve evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

(5) İl Müdürlüğüne uygun görülen başvurularda yetki belgesi verilmek üzere Ek-4b formu doldurularak Başkanlığa gönderilir.

(6) Tarımsal danışmanlık yetki belgesi verilen serbest tarım danışmanı bürosunu değiştirdiğinde yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için başvuru; büronun bulunduğu yerdeki İlçe Müdürlüğüne, İlçe Müdürlüğü olmayan yerlerde İl Müdürlüğüne aşağıda belirtilen evraklar ile yapılır.

a) Bu uygulama esasının 14 üncü maddesi, üçüncü fıkrası, a), b), c), e) ve g) bentlerinde belirtilen belgeler,

b) Mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi.

c) Adres değişikliğinden dolayı yeniden yetki belgesi düzenlenmesi için istenen evraklar, bir dosya içerisinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine teslim edilir. İlçe Müdürlüğüne yapılan başvurularda evraklar incelenerek, uygun olanlar İl Müdürlüğüne gönderilir. İl Müdürlükleri evrakları inceler ve uygun olanları onaylayarak arşive kaldırır.

ç) Adres değişikliğinden dolayı yapılan başvurularda yeniden yetki belgesi düzenlenmek üzere İl Müdürlüğüne Ek-4ç formu doldurularak, mevcut tarımsal danışmanlık yetki belgesi ile birlikte Başkanlığa gönderilir. Başkanlık gerek gördüğü durumlarda başvuru dosyasını isteyebilir.

Tarımsal danışmanlık hizmetlerini yürütmelerine ilişkin usul ve esaslar

MADDE 15- (1) Sözleşme karşılığı çiftçilere/tarımsal işletmelere/üretici örgütlerine/ziraat odalarına tarımsal danışmanlık hizmeti verecek olan danışmanlar aşağıdaki esaslar dâhilinde çalışır.

a) Serbest Tarım Danışmanı, tarım danışmanı sertifikasına sahip olmalıdır.

b) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecekleri çiftçilerle/tarımsal işletmelerle ve/veya üretici örgütü/ziraat odası ile imzalanacak sözleşmelerde Başkanlıkça hazırlanan hizmet sözleşmesi esas alınır. Hizmet sözleşmesinde; ilin veya hizmet verdiği alanların hizmet koşullarına uygun şekilde hizmetin kalitesini artırmaya yönelik düzenlemeler yapılabilir. Bir tarım danışmanı, 18 inci maddede belirtilen sayıda çiftçiye hizmet verebilir.

c) Sözleşme imzaladıkları çiftçileri ikamet yerleri ve üretim konularına göre alt çalışma gruplarına ayırır. Çalışma programlarını ve danışmanlık hizmetlerini bu gruplara yönelik olarak hazırlar ve uygular.

ç) Sözleşme imzaladıkları çiftçilerin/tarımsal işletmelerin/üretici örgütlerinin/ziraat odalarının listesini bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne gönderir. Yeni sözleşme imzalayan çiftçilerin/ tarımsal işletmelerin/üretici örgütlerinin/ziraat odalarının isimleri altı ayda bir İl/İlçe Müdürlüğüne bildirilir.

d) Çalışmalarına ilişkin her türlü belge ve bilgiyi Bakanlığın veya Bakanlık tarafından yetkilendirilecek kişilerin denetimine hazır bulundurmakla yükümlüdür.

e) Sözleşme imzaladığı her çiftçi için bir dosya hazırlar. Bu dosyada çiftçinin sözleşme tarihinde işletmesine ait mevcut durumunu gösterir bilgiler, aldığı ücretli hizmetler, sözleşme ücretlerinin ödenme durumu, gerçekleştirilen bireysel görüşmeler, işletmenin mevcut durumundaki yıllık değişimlerini gösterir bilgiler ve ihtiyaç duyulacak diğer hususlar yer alır.

f) Serbest tarım danışmanları, tarım danışmanlığı dışında başka bir faaliyette bulunamazlar.

MADDE 16- (1) Serbest tarım danışmanları, mesleki faaliyetlerini açtıkları bürolarda sürdürür.

(2) Bir tarım danışmanı sadece bir büro açabilir. Ancak fiziki koşullarının uygun olması durumunda, ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda bir büroyu en fazla iki danışman kullanabilir.

(3) Bürolarda mesleki faaliyetlerinin dışında herhangi bir faaliyet yürütmeleri yasaktır.

(4) Bürolarda dışarıdan tanınmayı sağlayacak şekilde bir tabela bulunması zorunludur.

(5) Bürolar; tarım danışmanlığı mesleğinin yürütülmesine olanak sağlayacak şekilde tefriş edilmiş, gerekli alet ve eğitim malzemeleri ile donatılmış olmalıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Verecek Kişi ve Kuruluşların Faaliyetleri, Hizmet Verilecek Çiftçi Sayıları

Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların faaliyetleri

MADDE 17- (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, çiftçilerle imzaladıkları sözleşme kapsamında yapacakları tarımsal danışmanlık çalışmalarına ilişkin yıllık program hazırlar.

(2) Program hazırlamada öncelikle çiftçilerin/tarımsal işletmelerinin mevcut durumlarını ortaya koyan bir çalışma yapılır. Bu amaçla, mevcut durum tespit formu (Ek-5) kullanılır. Bu formlar her çiftçi için ayrı doldurulur. Çiftçi kayıtları en az formdaki bilgiler olmak üzere ayrıca bilgisayar ortamında tutulur.

(3) Sözleşme imzalanan çiftçi/çiftçi grubunun tarımsal üretimde karşılaşmış oldukları problemler ve bu problemleri ortaya çıkaran nedenler belirlenir. Bu amaçla problem analizi çalışması yapılır.

(4) Yapılan bu çalışmaya uygun olarak, tarımsal üretime ilişkin tespit edilen sorunlar bir öncelik sıralamasına tabii tutularak, belirlenen problemlerden hangilerinin öncelikli olarak çözüleceğine karar verilir.

(5) Bu çalışmalar sırasında tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, ilin ve çiftçilerin tarımsal sorunları hakkında İl/İlçe Müdürlüğü ile işbirliği yaparlar.

(6) Bunun sonucunda, sözleşme kapsamında yapılacak faaliyetlerin konu ve içerikleri belirlenir.

(7) Şirketler, üretici örgütleri, ziraat odaları, dernekler, vakıflar ve serbest tarım danışmanları, belirtilen esaslara uygun olarak; yıllık programların hazırlanmasından ve istenen zamanda bulunduğu ilin İl/İlçe Müdürlüğüne teslim edilmesinden sorumludur.

(8) Hazırlanan yıllık programlar; tarımsal danışmanlık şirketlerinde programı hazırlayan danışman ve şirket yöneticisi tarafından; üretici örgütlerinde, ziraat odalarında ve tarımsal danışmanlık derneklerinde/vakıflarında programı hazırlayan danışman, varsa yönetici ve işveren tarafından serbest tarım danışmanlarının ise kendileri tarafından imzalanır.

(9) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar; yıllık programda yer alan ve ay içerisinde yapacakları faaliyetleri ile bireysel işletme ziyaretlerini kapsayan aylık faaliyet programlarını hazırlar. Hazırlanan aylık faaliyet programını, sözleşme imzaladığı çiftçilere katılımlarını sağlamak üzere duyururlar.

(10) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, altı aylık dönemler halinde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine faaliyet gerçekleştirme raporlarını gönderirler.

(11) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar, her yılın yıllık değerlendirme raporunu, izleyen yılın ocak ayında buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüklerine gönderirler.

(12) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlar; program hazırlanması, faaliyet gerçekleştirmelerinin bildirilmesi ve izlenmesinde Bakanlık tarafından hazırlanacak formları kullanırlar.

(13) İzleme/değerlendirme sisteminde; tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşların faaliyetleri, belirli dönemlerde buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüğü uzmanları tarafından izlenir.

(14) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek bütün kişi ve kuruluşların faaliyetleri en az yılda bir defa olmak üzere buldukları ilin İl/İlçe Müdürlüğü uzmanları tarafından değerlendirilir.

(15) Üretici örgütlerinde/ziraat odalarında, şirketlerde, dernek/vakıflarda görev yapan tarım danışmanları ve serbest tarım danışmanları ve yöneticiler, Bakanlığın görev alanına giren konularda kontrol veya denetim yetkisi veren sertifikaya sahip olsalar bile tarımsal danışmanlık hizmeti ile birlikte söz konusu görevleri yürütemezler ve sorumlu yöneticilik yapamazlar.

(16) Üretici örgütü, ziraat odası ve tarımsal danışmanlık dernek/vakıfları, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sundukları üyeleri ile Başkanlıkça hazırlanan hizmet sözleşmesi imzalar.

(17) Tarım danışmanları sahip oldukları sertifikada belirtilen bölümde danışmanlık hizmeti verebilirler.

(18) Tarımsal faaliyet büroları il ve ilçe merkezlerinde açılır.

Hizmet verilecek işletme sayısı ve işletme ziyaretleri

MADDE 18- (1) Tarımsal danışmanlık hizmeti verecek kişi ve kuruluşlarda bir tarım danışmanının hizmet vereceği azami işletme sayıları ve bu işletmeleri kontrol sıklıkları aşağıda belirlenmiştir.

- a) Seracılık: İşletme Sayısı 50, Kontrol Sıklığı Yılda 30
- b) Bahçe Bitkileri: İşletme Sayısı 60, Kontrol Sıklığı Yılda 20
- c) Tarla Ziraatı (sulu): İşletme Sayısı 60, Kontrol Sıklığı Yılda 12
- ç) Tarla Ziraatı (kuru): İşletme Sayısı 70, Kontrol Sıklığı Yılda 10
- d) Büyükbaş Hayvancılık (süt): İşletme Sayısı 50, Kontrol Sıklığı Yılda 40
- e) Büyükbaş Hayvancılık (besi): İşletme Sayısı 80, Kontrol Sıklığı Yılda 20
- f) Küçükbaş Hayvancılık: İşletme Sayısı 80, Kontrol Sıklığı Yılda 20
- g) Su Ürünlerinde: İşletme Sayısı 15, Kontrol Sıklığı Yılda 12

- ğ) Arıcılık: İşletme Sayısı 50, Kontrol Sıklığı Yılda 12
h) Kanatlı hayvan yetiştiriciliği: İşletme Sayısı 60, Kontrol Sıklığı yılda 12
ı) Organik Tarım: Kontrol Sıklığı bu maddenin a) bendi için 34, b) bendi için 24 , c) bendi yılda için 16, ç) bendi için yılda 14, d) bendi için yılda 44, e) bendi için yılda 24, f) bendi için yılda 24, g) bendi için yılda 16, ğ) bendi için yılda 16, h) bendi için yılda 18 sayıda ziyaret sıklığı yeterlidir olarak değiştirilmiştir.

(2) Uzman tarım danışmanı 18 inci madde, birinci fıkranın alt bentlerinde belirtilen işletme sayısının yüzde on fazlası sayıda işletmeye hizmet verebilir.

(3) Bu uygulama esaslarının 18 nci maddesinin 1 nci fıkrasında belirlenen kontrol sıklıkları aylara göre periyodik dağılımı il teknik komitelerince karara bağlanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Yöneticinin görevleri

MADDE 19- (1) Yöneticinin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Tarım danışmanları arasında iş bölümü yapmak ve koordinasyonu sağlamak,
b) Tarım danışmanlarının faaliyetlerini programlamak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek,
c) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleri ile ilgili tüm yazışmaları yapmak,
ç) Tarımsal yayım ve danışmanlık faaliyeti ile ilgili form, faaliyet raporu ve her türlü bilgi ve belgenin İl/İlçe Müdürlüklerine zamanında gönderilmesini sağlamak,
d) Tarımsal yayım ve danışmanlık faaliyetleri ile ilgili yapılacak her türlü inceleme ve denetimlerde her türlü bilgi ve belgenin hazır bulundurulmasını sağlamak.

(2) Yöneticinin birden fazla olması durumunda başkan/şirket kurucusu tarafından yöneticiler arasında işbölümü yapılır.

(3) Tarımsal işletmeye tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kuruluştaki yöneticinin mücbir sebeplerden dolayı görevinden ayrılması halinde aynı nitelikteki yönetici on beş gün içinde ikame edilir ve ikame edilen yöneticiye ait bilgi/belgeler on beş gün içerisinde il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Yeni yöneticinin bilgileri sistem üzerinde işlendikten sonra bir hafta içerisinde ilçe müdürlüğü tarafından il müdürlüğüne, iki hafta içerisinde ise il müdürlüğü tarafından Başkanlığa bilgi verilir.

Denetleme

MADDE 20- (1) Bakanlık, tarımsal danışmanlık yetki belgesi sahibi kişi ve kuruluşları Yönetmelik ve bu Uygulama Esaslarına uygun olarak danışmanlık hizmetlerini sunmalarını sağlamak üzere aşağıdaki esaslara uygun olarak denetler.

- a) Denetleme; Başkanlık, İl Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüğü tarafından yapılır.
b) Tarımsal danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların denetlenmesi için ilde Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürü, ilçede İlçe Müdürü başkanlığında üç kişilik bir Komisyon oluşturulur. Komisyonunda, varsa Tarım Yayımıcısı Sertifikasına sahip olan kişiler yer almalıdır.
c) İl/İlçe Müdürlüğünce her altı ayda bir olmak üzere yılda en az iki kez denetleme yapılır. Komisyon, denetimler sırasında denetlenen kişi ve kuruluştan tarımsal danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmeler ile görüşme yapar ve Çiftçi Denetim Formunu (Ek-6) düzenler.

ç) Görülecek tarımsal işletme sayısının fazla olması durumunda Komisyon tarafından görevlendirilecek ve en az iki teknik elemandan oluşan heyet, denetlenen kişi veya

kuruluştan tarımsal danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletmeler ile görüşme yapar ve düzenlenen Çiftçi Denetim Formu (Ek-6) değerlendirilmek üzere Komisyona sunulur.

d) Denetlemeye ilişkin rapor üç suret olarak düzenlenir, raporun bir sureti yetki belgesi sahibi kişi/kuruluşta, bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi/ kuruluşun bulunduğu İlçe Müdürlüğünde diğeri ise İl Müdürlüğünde arşivlenir.

e) İl Müdürlüğünce yapılan denetlemeye ilişkin cezalar İl Teknik Komitesince verilir.

f) Gerekli görülmesi halinde Başkanlıkça da denetleme yapılır. Denetlemeye ilişkin rapor üç suret olarak düzenlenir. Raporun bir sureti denetlemenin yapıldığı kişi ve kuruluşta, bir sureti kişi ve kuruluşun bağlı olduğu İl Müdürlüğünde diğeri ise Başkanlıkta arşivlenir. Bu denetlemeye ilişkin cezalar Başkanlıkça verilir.

g) Cezalara itiraz, tebliğ tarihinden itibaren otuz iş günü içerisinde Merkez Teknik Komitesine yapılır. İtirazlar altı ay içinde Merkez Teknik Komitesince karara bağlanır. Merkez Teknik Komitesinin ve başkanlığın aldığı kararlar kesindir.

ğ) Yetki belgesinin geçici olarak alıkonulması ve yetki belgesinin iptali cezalarının kesinleşmesinden sonra bu kişi ve kuruluşlar danışmanlık hizmeti sunamaz.

h) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan kişi ve kuruluşların, hizmet sunduğu çiftçiler/tarımsal işletmeler, tarım danışmanlarının hizmet sundukları ilin farklı ilçelerinde ise, bu çiftçilere/tarımsal işletmelere ilişkin denetleme, buldukları İlçe Müdürlüklerince yapılır. Denetleme ile ilgili bilgi ve tutulan raporlar danışmanın hizmet sunduğu İl/İlçe Müdürlüğüne rapor halinde gönderilir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 21- (1) Bakanlık Makamının 29/06/2010 tarihli ve B.12.0.TDG.0.15.02.00-4606 sayılı Olur'ları ile uygulamaya konulan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri Uygulama Esasları yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE - 1 Bu Uygulama Esasları yürürlüğe girmeden önce tarımsal danışmanlık yetki belgesi almış olan kişi ve kuruluşlar, bu Uygulama Esasları ile belirlenen düzenleme ve şartları, bu Uygulama Esaslarının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yerine getirmek zorundadır. Gerek görüldüğü takdirde Başkanlık bu süreyi bir seferliğine altı ay uzatabilir. Bu sürenin sonunda şartları yerine getirmeyen kişi ve kuruluşların yetki belgesi iptal edilir.

GEÇİCİ MADDE - 2 Bu Uygulama Esasları yürürlüğe girmeden önce Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi almak için başvuruları Başkanlık evrak kaydına girmiş olan kişi ve kuruluşların Yetki Belgesi işlemleri, başvuru tarihinde yürürlükte olan Uygulama Esasları hükümlerine göre Başkanlık tarafından sonuçlandırılır.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu usul ve esasları Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı yürütür.

Yürürlük

MADDE 23- (1) Bu usul ve esaslar Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanının onayından sonra yürürlüğe girer.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK SINAV YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1– (1) Bu Yönerge; tarımsal yayım ve danışmanlık sistemi içerisinde görev alacak kişilere tarım yayımcısı ve tarım danışmanı sertifikası vermek üzere düzenlenecek merkezi sınav ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu Yönerge; tarımsal yayım ve danışmanlık sınavı, soru hazırlama komisyonu, sınava başvuru, sınav konuları, sınav düzeni, sınav komisyonu, sınavın yapılması, sınavın değerlendirilmesi ve sertifikaların düzenlenmesine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığı,
- b) Başkanlık: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı,
- c) Bilgi Sistemi (TYDBİS): Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Bilgi Sistemini,
- ç) Bina Sorumlusu: Sınavın yapılacağı binada sınav düzenini sağlamak için görevlendirilen personeli,
- d) Bina Sorumlusu Yardımcısı: Sınavın yapılacağı binada sınav düzenini sağlamak için bina sorumlusuna yardımcı olmak üzere görevlendirilen personeli,
- e) Daire Başkanlığı: Eğitim ve Yayım Daire Başkanlığı,
- f) İl/İlçe Müdürlüğü: Bakanlık İl/İlçe Müdürlüğünü,
- g) Salon Başkanı: Sınavın yapılacağı salonda sınavla ilgili iş ve işlemleri düzenlemekle görevli personeli,
- ğ) Sınav: Tarımsal yayım ve danışmanlık sınavını,
- h) Sınav Gözetmeni: Sınav salonunda gözetmenlik yapmak üzere görevlendirilen personeli,
- ı) Sınav Komisyonu: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı başkanlığında; Eğitim ve Yayım Daire Başkanı, Daire Başkanlığından ilgili birim sorumlusu ile üç teknik personel olmak üzere toplam altı kişiden oluşan komisyonu,
- i) Soru Hazırlama Komisyonu: Eğitim ve Yayım Daire Başkanı başkanlığında; Daire Başkanlığından ilgili birim sorumlusu ile birimde görevli üç teknik personel ve Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünden bir öğretim üyesi olmak üzere toplam altı kişiden oluşan komisyonu,
- j) Yönetmelik: 8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliği, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Soru Hazırlama Komisyonunun Görevleri ve Sınava İlişkin Genel Hususlar

Soru hazırlama komisyonunun görevleri

MADDE 5- (1) Soru Hazırlama Komisyonunun görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Her sınav için, üç yüz adet sorudan oluşan soru bankası hazırlamak.
- b) Her sınav için, hazırlanmış olan soru bankasından sınavda kullanılmak üzere yüz (100) adet soru belirlemek.
- c) Belirlenen soruların sınavdan bir gün önce basıma hazır hale getirilmesini sağlamak,
- ç) Sınav sorularının üçüncü şahısların eline geçmemesi için gerekli tedbirleri almak ve Sınav Komisyonunun soru güvenliği ile ilgili aldığı kararları uygulamak.
- d) Sınav sorularına yapılan itirazları incelemek ve hazırladığı tutanağı sınav komisyonuna iletmek.

(2) Soru hazırlama süreci ilgili Bakan Yardımcılığı Makamından alınacak onay ile başlar.

Tarımsal yayım ve danışmanlık sınavı

MADDE 6- (1) Tarımsal yayım ve danışmanlık sistemi içerisinde görev alacak tarım yayımcısı ve tarım danışmanı sertifikası almak isteyen kişiler için Bakanlıkça merkezi sınav yapılır veya yaptırılır.

- (2) Sınav Başkanlık tarafından belirlenen yerlerde yapılır.
- (3) Sınav tarihi ihtiyaca göre Başkanlıkça belirlenir ve web sitesinde yayınlanır.
- (4) Test usulüne göre yapılacak merkezi sınav yüz sorudan oluşur ve sınav süresi yüz yirmi dakikadır.
- (5) Sınav yüz puan üzerinden değerlendirilir, geçer not yetmiş (70)'dir.
- (6) Sınav sorularına verilen her doğru cevap bir (1) puan olarak değerlendirilir. Sınavın değerlendirilmesi doğru cevap sayısı üzerinden yapılır, yanlış cevaplar dikkate alınmaz. Bir soru için birden fazla cevap yeri işaretlenmişse o soru yanlış cevaplanmış sayılır.

Sınav başvuru işlemleri

MADDE 7- (1) Sınava Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, lise, ön lisans ve lisans düzeyinde tarımsal alanda eğitim almış olan kişiler başvurabilir.

- (2) Sınava müracaatlar, sınav tarihinden en az kırk beş gün önce yapılır.
- (3) Sınav tarihi Başkanlıkça belirlenir ve gerekli hallerde Başkanlıkça değiştirilebilir.
- (4) Sınav başvuruları elektronik ortamdan ya da İl Müdürlüğünden yapılır.
- (5) Sınava katılacak kişilerden sınav ücreti alınır. Sınav ücreti sınav kılavuzunda veya duyurusunda belirtilen süreler içerisinde ve belirlenen miktarda ilgili bankalarda sınav hesabına yatırılır.
- (6) Sınava müracaat etmek isteyen kişiler başvuru formunu doldurarak aşağıdaki belgeleri elektronik ortamda ekler.
  - a) Nüfus bilgileri,
  - b) Tarımla ilgili öğrenim durumunu gösteren belge,
  - c) Tarımla ilgili lisans mezunu olup tarımla ilgili farklı bir bölümde lisansüstü eğitimini tamamlayan kişilerin lisansüstü bölümde sertifika talep etmeleri halinde, lisans diploması ile birlikte lisansüstü belge,
  - ç) Öğrenim durumunu gösteren belgede sadece program ismi yazması durumunda kişilerin transkriptleri,
  - d) Tarım yayımcısı sertifikası için başvurularda kamuda çalıştığını gösteren belge,
  - e) Uzman tarım yayımcısı sertifikası almak için en az üç yıl süre ile kamuda, tarımsal yayım hizmetlerinde çalıştığını gösteren belge,

f) Uzman tarım danışmanı sertifikası almak için başvuranların en az üç yıl süreyle sivil toplum örgütlerinde veya özel sektörde tarımsal danışmanlık hizmetlerinde çalıştıklarını gösteren belge, iş sözleşmesi ile ilgili döneme ait Sosyal Güvenlik Kurumu prim ödemelerini gösteren belge,

g) Kurumdan emekli veya istifa etmiş olanlardan, Uzman Tarım Danışmanı Sertifikası almak için başvuranların Bakanlık merkez/taşra teşkilatlarında en az üç yıl süre ile tarımsal yayım hizmetinde çalıştığına dair İl Müdürü/çalıştığı birimin en üst amiri tarafından onaylanmış belge,

ğ) İlk defa sertifika düzenlenecek kişiler için; mezun olduğu fakültenin başka bir bölümünden sertifika almak isteyen adaylardan bu bölümde beş yıl süre ile çalıştıklarını gösteren belge; kamuda İl Müdürlüğü / çalıştığı birimin en üst amiri onaylı belge, kamu dışında ise çalıştığı kurum / kuruluş onaylı belge, iş sözleşmesi ve ilgili döneme ait Sosyal Güvenlik Kurumu prim ödemelerini gösteren belge,

(7) Elektronik ortamdan temin edilemeyen sınav başvuru evrakı, asılları görülmek sureti ile Bakanlık merkez ve taşra birimleri tarafından onaylanarak elektronik ortama yüklenir.

(8) Sınava girecek kişiler elektronik ortamdan sınav giriş belgelerini alırlar. Sınav giriş belgesi olmayan kişiler sınava giremez.

Sınav konuları

MADDE 8- (1) Sınav soruları, kişisel gelişim, yayım/danışmanlık metodolojisi ve mevzuat konu başlıklarından oluşur.

(2) Sınavda sorulacak soruların konu bazında dağılımı aşağıdaki gibidir.

Konu	Soru Sayısı
Bakanlığın Teşkilat Yapısı ve Genel Müdürlüklerinin / Daire Başkanlıklarının Görevleri	4
Beden Dili	3
Bireysel Yayım/Danışmanlık Metotları	5
Dünya ve AB Ülkelerinde Tarımsal Danışmanlık	3
Grup Yayım/Danışmanlık Metotları	9
Gruplarla Çalışma Teknikleri	7
İletişim Teknikleri	7
İzleme ve Değerlendirme	3
Kırsal Sosyoloji	2
Kitle Yayım / Danışmanlık Metotları	3
Motivasyon Teknikleri	3
Proje Yönetimi	3
Sunuş Teknikleri	4
Tarımsal Danışmanlık Faaliyetlerinde Uygun Amaç ve Metot Seçimi	3
Tarımsal Danışmanlıkta Sözleşmeli Çiftçilere ait Mevcut Durum Analizi	3
Tarımsal Yayım / Danışmanlık Kavramı ve Felsefesi	3
Tarımsal Yayımında Hedefe Yönelik Programlama	14
Uyuşmazlık (Çatışma) Yönetimi	3
Yeniliklerin Yayılması	3
Yetişkin Eğitimi	7
Yönetmelik, Tarımsal Mevzuat	8
TOPLAM	100

Sınav düzeni

MADDE 9-(1) Test sınav soruları en az iki grup halinde düzenlenir.

(2) Sınava katılacak kişilerin, kullanımını doktor raporu ile belirlenen hasta veya engellilere ait cihazlar hariç, cep telefonu, çağrı cihazı, telsiz, fotoğraf makinesi, cep bilgisayar, her türlü elektronik ve/veya mekanik cihazlar, saat, hesap makinesi, sözlük, kitap, defter, müsvedde kâğıdı, pergel, açıölçer, cetvel ve benzeri her türlü araç gereçle, delici kesici alet, silah ve benzeri teçhizatla sınava girmesi yasaktır. Bu araçlarla sınava girmiş adaylar hakkında tutanak düzenlenip, sınavları geçersiz sayılır.

(3) Sınava katılacak kişiler sınav esnasında geçerli bir kimlik belgesi ve sınav giriş belgesi ibraz etmek zorundadır.

(4) Tarımsal yayım ve danışmanlık sınavında, sınav düzenlenen her bina için, bir Bina Sorumlusu ve bir Bina Sorumlusu Yardımcısı, her salon için Salon Başkanı ve her yirmi beş aday için de bir Sınav Gözetmeni görevlendirilir.

(5) Sınav bitiminde adayların soru kitapçıklarını salon dışına çıkarmaları yasaktır.

(6) Sınav düzeniyle ilgili diğer hususlar Sınav Komisyonunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Komisyonunun Görevleri, Sınavların Yapılması ve Değerlendirilmesine Dair Usul ve Esaslar

Sınav komisyonunun görevleri, sınavların yapılması ve değerlendirilmesi

MADDE 10- (1) Sınav Komisyonunun görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Sınav düzenini sağlamak üzere, bina sayısı, salon sayısı ve sınava giren kişi sayısına bağlı olarak; Bina Sorumlusu ve Yardımcısı, Salon Başkanı ve Sınav Gözetmenlerinin sınavda görev almalarını sağlamak.

b) Sınavın başladığı saati, sınava girenlerin sayısını, teslim alınan kâğıt sayısını, sınavın bitiş saatini, adayların sınav notlarını ve başarı listesini gösteren tutanak / belgeleri düzenlemek ve Başkanlığa göndermek.

c) Sınav esnasında, sınav görevlilerince kopya çekenler, kopya verenler, sınav disiplini bozanlar ve diğer konulara ilişkin düzenlenen tutanakları karara bağlamak.

ç) Cevap anahtarlarının optik okuyucuda değerlendirilmesini sağlamak.

d) Soru kitapçığı ve cevap anahtarının sınavdan sonra yedi gün içinde web sitesinde yayınlanmasını sağlamak.

e) Sonuçların yayınlanmasını sağlamak.

f) Sınav sorularının üçüncü şahısların eline geçmemesi için gerekli tedbirleri almak.

g) Sınavların, Yönetmelik ve Yönergede yer alan hükümlere göre düzenlenmesini sağlamakla görevlidir.

(2) Sınav Komisyonuna, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanının katılmadığı hallerde Eğitim ve Yayım Daire Başkanı başkanlık eder.

Sınav ve sınav sonuçlarına itiraz

MADDE 11-(1) Sınava ve sınav sorularına ilişkin itiraz, sınav sorularının ve cevap anahtarının yayımlandığı tarihten itibaren beş iş günü içinde yapılır.

(2) Sınav sonucuna itiraz, sonuçların ilan tarihinden itibaren beş iş günü içinde yapılır. Sınava itirazda bulunanlar, sınav katılım ücretinin yüzde ellisi kadar bir ücret öder. İtiraz Sınav Komisyonu tarafından incelenir ve sonuç en geç otuz gün içinde itiraz edene bildirilir. Bu incelemeden sonra verilen karar kesindir.

Sınav belgelerinin saklanması ve sınava tekrar girebilme

MADDE 12- (1) Sınav belgelerinin saklanma süreleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Sorular, soruların cevap anahtarı, sınava girenlerin cevap kâğıtları ve tutanaklar beş yıl,

b) Yasal süresi içinde yargı yoluna başvuranların evrakı beş yıldan az olmamak şartıyla dava sonucu verilen karar kesinleşinceye kadar saklanır.

c) Sınavda başarılı olmayan / sınava girmeyen adayların müracaat evrakı ve sınav soru kitapçığı, sınav tarihinden bir yıl sonra Başkanlığın onayı ile imha edilir.

(2) Sınav listesinde yer almasına rağmen, sınava girmeyenler ile başarısız olanlar, tekrar düzenlenecek tarımsal yayım ve danışmanlık sınavlarına müracaat edebilirler.

Sınavların geçersiz sayılması

MADDE 13- (1) Sınava katılanlardan sertifika alma niteliklerine sahip olmadıkları sonradan anlaşılanların sınavları geçersiz sayılarak, haklarında sınava dayalı olarak yapılmış olan tüm işlemler iptal edilir.

(2) Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilenler hakkında ayrıca 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanması için Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(3) Sınavlarda sorulan soruların önceden bilindiğinin tespiti halinde, katılanların tümü için geçerli olmak üzere sınav, Sınav Komisyonunca iptal edilir. Sorumlular hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Sınav ücreti iadesi

MADDE 14- (1) Sınav ücretini yatıran, sınav başvurusunu yapmayan ya da ücreti yanlış yatıran kişilere ücret iadesi yapılır.

Sınavın başka kuruma yaptırılması

MADDE 15- (1) Başkanlık gerek gördüğünde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı veya Yükseköğretim Kurumlarından herhangi birine sınavı yaptırır.

(2) Yönerge hükümleri dikkate alınarak sınavın başka kurumca gerçekleştirilmesi ile ilgili hususlar imzalanacak protokol ile belirlenir.

(3) Protokol, sınavın hazırlık çalışmaları, gerçekleştirilmesi, sonuçlandırılması, değerlendirilmesi, tarafların görev ve sorumlulukları, ücretlendirme, ödemeler ve diğer tüm hususları kapsar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sertifikaların Düzenlenmesi ve Değiştirilmesi

Sertifikaların düzenlenmesi

MADDE 16- (1) Yapılan sınav sonucunda başarılı olan kişilere Tarım Yayımcısı / Tarım Danışmanı sertifikası verilir.

(2) Sertifikalar, Yönetmelikteki örneğe uygun olarak Başkanlıkça düzenlenir.

(3) Sertifika sahipleri sertifikalarını elektronik ortamda alır.

(4) Sertifika bölümünün belirlenmesi ile ilgili hükümler aşağıda yer almaktadır.

a) Sınavda başarılı olanlara mezun olduğu bölümde sertifika verilir.

b) Mezuniyet belgelerinde bölüm belirtilmeyen kişiler için, sertifika bölümü, öncelikli olarak transkripti, bu belgenin olmaması halinde kişinin eğitimi ve çalışma alanı esas alınarak Başkanlıkça belirlenir.

c) İlk defa sertifika düzenlenirken, mezun olduğu fakültenin başka bir bölümünde en az beş yıl süreyle bilfiil çalıştığını belgelendirenlerin talep etmesi ve Başkanlıkça da uygun görülmesi halinde, bir defaya mahsus olmak üzere çalıştığı bölümde sertifika verilir. Ancak bu kişilerin tekrar mezun oldukları bölümde sertifika alma hakkı saklıdır. Bu kişilerden istenecek belgeler Başkanlık talimatı ile belirlenir.

ç) İlk defa sertifika düzenlenirken, tarımla ilgili lisans mezunu olup, tarımla ilgili başka bir bölümde lisansüstü eğitimini tamamlayanlara sınavda başarılı olmaları koşuluyla, talep etmeleri ve Başkanlıkça uygun görülmesi halinde lisansüstü eğitimini tamamladığı bölümde sertifika verilir.

d) Sertifikalarda lisans mezunlarında mezun olunan program ismi yer almaz. Mezun olduğu alt program / bölüm yazılır.

(5) Her bir kişi sadece bir bölüme ait sertifika alabilir.

(6) Sertifika bölümlerine, Yükseköğretim Kurumunun belirlediği, ön lisans ve lisans bölümleri ile meslek liselerinde Milli Eğitim Bakanlığı ve Bakanlığın belirlediği bölümler yazılır. Yurt dışında alınan diplomalarda ilgili mevzuata göre belirlenen denklik esastır.

(7) Dördüncü fıkranın (c) bendinde belirtilen durum ile bir üst öğrenim sebebiyle talep edilen sertifika değişiklikleri hariç, verilmiş olan sertifikalarda bölüm değişikliği yapılmaz.

Sertifikaların değiştirilmesi

MADDE 17- (1) Sertifikaların Yönetmelikte belirtilen hükümler doğrultusunda değiştirilmesi veya herhangi bir nedenle yeniden düzenlenmesi için başvurular istenilen belgeler ile birlikte elektronik ortamdan veya İl Müdürlüğünden yapılır. Bu başvurular İl Müdürlüğü tarafından TYDBİS üzerinden değerlendirilerek düzenlenmek üzere Başkanlığa gönderilir.

(2) Kamuda çalışırken herhangi bir nedenle kamudan ayrılan kişilere, Personel Genel Müdürlüğünden temin edilen, emekli olduğunu ya da istifa ettiğini gösteren belge ile birlikte başvuruları halinde sahip oldukları Tarım Yayımcısı Sertifikasına karşılık gelen Tarım Danışmanı Sertifikası düzenlenir.

(3) Kamu dışında iken kamuda görev alan kişilere, Personel Genel Müdürlüğünden temin edilen kamuya atandığını gösteren belge ile birlikte başvuruları halinde sahip olduğu Tarım Danışmanı Sertifikasına karşılık gelen Tarım Yayımcısı Sertifikası düzenlenir.

(4) Tarımla ilgili lisans mezunu olup tarım yayımcısı sertifikasına sahip kişiler, en az üç yıl süreyle bilfiil tarımsal yayım hizmetlerinde görev yaptığının dair en üst kurum amiri onaylı belge ile birlikte başvuruları halinde bu kişilere Uzman Tarım Yayımcısı Sertifikası düzenlenir.

(5) Tarımla ilgili lisans mezunu olup tarım danışmanı sertifikasına sahip kişilerden en az üç yıl süresince bilfiil tarım danışmanı olarak çalışanlar, Sosyal Güvenlik Kurumundan alınan çalıştığı kurumca prim ödemelerini gösteren belge ve tarımsal danışmanlık hizmet sözleşmesi ile birlikte başvuru yapmaları halinde bu kişilere Uzman Tarım Danışmanı Sertifikası düzenlenir.

(6) Teknisyen/ tekniker tarım yayımcısı sertifikasına sahip olan kişilerden tarımsal alanda ön lisans/lisans düzeyinde eğitim almış olanlara, mezuniyet belgesi ile birlikte başvuruları halinde Tekniker Tarım Yayımcısı / Tarım Yayımcısı Sertifikası düzenlenir.

(7) Teknisyen / tekniker tarım danışmanı sertifikasına sahip olan kişilerden tarımsal alanda ön lisans/lisans düzeyinde eğitim almış olanlara, mezuniyet belgesi ile birlikte başvuruları halinde Tekniker Tarım Danışmanı/ Tarım Danışmanı Sertifikası düzenlenir.

(8) Sertifika değişikliğinde istenilen belgelerden elektronik ortamda ilgili kurumun servis sağlayıcılarından temin edilemeyen belgeler asılları ile birlikte il müdürlüğüne teslim edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 18 - (1) Bakanlık Makamının 11/10/2013 tarihli ve 33735898-045-02-312 sayılı Olurları ile yürürlüğe konulan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Sınavı Uygulama Esasları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 19 - (1) Bu Yönerge onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönerge hükümlerini Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı yürütür.